

ELŐTERJESZTÉS

Komló Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2010. május 6.-án tartandó ülésére

Az előterjesztés tárgya: Beszámoló a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzat Társulás Szociális Szolgáltató Központ, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2009. évi munkájáról

Iktatószám: 7930/2010. Melléklet: beszámolók

A napirend előterjesztője: Páva Zoltán polgármester

Az előterjesztést készítette: Kiss Józsefné Intézmény-felügyeleti ügyintéző

Az előterjesztést véleményező bizottságok a hatáskör megjelölésével:

Bizottság	Hatáskör
Szociális Bizottság	Az SZMSZ I. sz. melléklet V/C. fejezet 7 francia bekezdés

Meghívottak:

Varga Zsolt Kistérségi Iroda Vezető 7300 Komló, Városház tér 4.

Kasziba Zsuzsanna Intézményvezető 7300 Komló, Pécsi út 42/c.

**Elmontré Popán Ildikó Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Vezetője
7300 Komló, Templom tér 4.**

A határozati kivonatot kapják:

Kistérségi Iroda 7300 Komló, Városház tér 4.

Szociális Szolgáltató Központ 7300 Komló, Pécsi út 42/c.

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 7300 Komló, Templom tér 4.

Tisztelt Képviselő-testület!

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92/B. (1) bekezdés d.) pontja kimondja, hogy a szociális intézmény fenntartója ellenőrzi és évente egy alkalommal értékeli a szakmai munka eredményességét. A Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás által fenntartott Szociális Szolgáltató Központ 7300 Komló, Pécsi út 42/C. székhelyű szociális alap- és szakosított ellátást biztosító intézmény

Az intézményvezető a 2009. évi munkáról a Szociális Szolgáltató Központ szakmai beszámolóját elkészítette, az 1. sz. mellékletben csatolásra került.

A Szociális Szolgáltató Központ 2007. január 1. napjával került megalapításra a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás fenntartásában, 19 települési önkormányzat területére történő szolgáltatás biztosításának lehetőségével. A megalapításra kerülő intézmény telephelyeként megnevezésre került az Egyházaskozári és a Szászvári Idősek Klubja nappali ellátást biztosító feladat-ellátási hely. Kistérségi szinten került megszervezésre a házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás is.

A Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás fenntartásában lévő Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 7300 Komló, Templom tér 4. szám alatti intézmény 2007. január 1. napjával került megalapításra, valamennyi településen történő szolgáltatás biztosításával. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat telephelye Szászvár, Bányász tér 1. szám alatt került kialakításra, a mikro-körzet hatékonyabb ellátása megszervezése érdekében. A beszámoló a 2. sz. mellékletben került csatolásra.

A Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Tanácsa 2010. április 7.-ei ülésén a beszámolókat elfogadta. A beszámolók elektronikus úton kerülnek továbbításra a képviselő-testület tagjai részére, papír alapon a mellékletben jelzett beszámolók az Intézmény-felügyeleti Irodán megtekinthetők.

Az intézmények vezetői a szakmai beszámolókat készítették el. Tájékoztatásul a Tisztelt Képviselő-testületnek a kistérségi feladatszervezés eredményeként igényelhető normatív támogatás alakulását az alábbi táblázatban szemléltetjük:

Az intézmény megnevezése	2006. évi kistérségi kiegészítő támogatás	2008. évi kistérségi kiegészítő támogatás	2009. évi kistérségi kiegészítő támogatás
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	3.046.950.-	13.307.200.-	13.219.840.-
Szociális Szolgáltató Központ	0	20.630.000.-	24.550.000

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál a kiegészítő normatív támogatása lakosság és 0-17 gyermeklétszám alapján kerül megítélésre, a Szociális Szolgáltató Központban ellátotti létszám alapján kerül igénylésre a támogatás.

Az előterjesztést a Szociális Bizottság megtárgyalta, az elnök szóban terjeszti elő a bizottság véleményét.

Határozati javaslat:

Komló Város Önkormányzat Képviselő-testülete – a polgármester előterjesztésében – a Szociális Bizottság véleményének figyelembe vételével megtárgyalta a Komló Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás fenntartásában lévő szociális és gyermekjóléti intézmények beszámolóját és az alábbi határozatot hozza:

- 1.) A Képviselő-testület a Komló Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szociális Szolgáltató Központ 2009. évi tevékenységéről szóló beszámolót az 1. sz. mellékletben foglaltak szerint elfogadja.
- 2.) A Képviselő-testület a Komló Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2009. évi tevékenységéről szóló beszámolót a 2. sz. mellékletben foglaltak szerint elfogadja.

Határidő: értelem szerint
Felelős: Páva Zoltán polgármester

K o m l ó, 2010. április 28.

Páva Zoltán
polgármester

KOMLÓI KISTÉRSÉGI TÖBBCÉLÚ ÖNKORMÁNYZATI TÁRSULÁS
SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT

7300 KOMLÓ, PÉCSI ÚT 42/C

TEL.: 72/581-308 FAX: 72/488-579, EMAIL: kistersegi01@freemail.hu

B E S Z Á M O L Ó

Az intézmény 2009. évben végzett szakmai munkájáról

Készítette:

Kasziba Zsuzsanna
Intézményvezető

2009. márc. 20.

„ A döntés nem a jó vagy a rossz megoldás közötti választás! Csak arra van módunk, hogy a járható, de messze nem tökéletes utak közül kiválasszuk, amelyik a legfontosabbnak ígérkezik.”

/ Ph. Marvin/

A **Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Tanácsa** az 58/ 2006. (XII. 7.) **Tct.sz. határozatában** döntött arról, hogy az addig Gondozási Központként – Komló Város Önkormányzat fenntartásában – működő intézmény szociális alapszolgáltatási és szociális szakellátási feladatait a társulás fenntartásában lévő intézménye keretében oldja meg. 2007. január 01. megalakult a **Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szociális Szolgáltató Központ**, jelentősen kibővült feladatkörrel. A **Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Tanácsa 59/2006. (XII.7.) Tct. határozatában** hagyta jóvá a Szociális Szolgáltató Központ alapító okiratát.

Az **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról 92/B.§ (1)** leírtaknak megfelelően a beszámolót a fenntartó részére tájékoztatásul készíttem, azért, hogy megfelelő információk alapján értékelhessék az intézmény szakmai munkájának eredményességét. A beszámoló alapját az elmúlt év során – a szakmai vezetők által – készített feljegyzések, értékelések és szakmai beszámolók, valamint a jogszabályban előírt kötelező nyilvántartások és adminisztrációk adatai, munkatársi jelentések, és ezen kívül személyes vezetői tapasztalataim adják.

A Szociális Szolgáltató Központ vezető menedzsmentje:

Kasziba Zsuzsanna	intézményvezető; az idősök klubjai vezetője;
Fülöp Tiborné	házi segítségnyújtás vezető gondozója, az intézményvezető helyettese;
Feketéné Peiszer Márta	idősök klubja vezető gondozó, mentálhigiénés csoportvezető;
Leimszíder Attila	hajléktalanok átmeneti szállása szakmai vezetője.

A népesség öregedésével járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedekben világszerte az érdeklődés középpontjába kerültek. Az ENSZ kiadványa szerint 2050-re az öregek aránya a népesség egyötödét fogja kitenni. Európában a népesség 36-37%-a lesz 60 éven felüli. Az Európa egészére érvényes általános öregedési folyamat Magyarországra is jellemző. A mintegy 10 milliós létszámú népességben folyamatosan, az utóbbi években egyre gyorsuló ütemben csökkent a 14 éves és ennél fiatalabb korcsoport aránya, és emelkedett a 60 éven felülieké. A KSH prognózisa szerint Magyarországnak, így Komlói Kistérségnek is szembe kell néznie az előregedés problémájával. Évről-évre egyre kisebb létszámú korosztályok lépnek be a munkaerőpiacra, miközben a 60 év feletti korosztály aránya növekszik. A népesség előregedésének következtében nemcsak a nyugdíjkiadások, hanem az egészségügyi ellátások költségei is gyorsan emelkednek, és nő a szociális szolgáltatások iránti igény is. Ennek az igénynek a kielégítéséhez szükséges a szociális ellátórendszer rugalmas reagáló képességének, illetve a családi- és lakókörnyezetben nyújtott szolgáltatásoknak a fejlesztése. A szociális ellátórendszer fejlettségének egyik fontos mutatója az **alapszolgáltatás rendszerének kiépítettsége**. Ezen a területen megfigyelhető az **ellátórendszer hiánya, több esetben a települési önkormányzatok mulasztásos törvénytiséte**.

Mind a települések nagysága, mind pedig területi elhelyezkedésük szerint nagy szórás tapasztalható az alapellátási formák kiépítettsége terén. Összességében megállapítható,

hogy a kistelepülések tudják a legkevésbé teljesíteni ellátási kötelezettségeiket. Az alapszolgáltatási formák elérhetősége közvetve jelentős hatást gyakorol a szakosított ellátások igénybevételére. Tekintettel arra, hogy az alapellátási szolgálatok hiánya miatt sokan nem jutnak a lakókörnyezetükben – az állapotuknak megfelelő – szociális ellátásokhoz, így kénytelenek a szakosított ellátásokat – különösen a bentlakásos intézmények szolgáltatásait igényelni.

A kistelepülések problémája összetett jelenség, amely magában foglalja a szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézségeit, s amelynek eredményes kezelése komplex megoldásokat igényel. A lehetséges eszközök egyike a többcélú kistérségi társulások létrehozása, melyek szervezeti kereteket és pénzügyi ösztönzőket nyújtanak közszolgáltatások – köztük a szociális szolgáltatások – biztosításához. A társulás – megfelelő feltételek megteremtése esetén – célszerű eszköz, önmagában azonban nem elégséges a probléma kezeléséhez. Szükségesnek tartom, hogy a szociális feladatoknak a többcélú kistérségi társuláshoz telepítése együtt járjon a szolgáltatás személyi és tárgyi feltételeinek arányos fejlesztésével is. Előre mutató és biztató tapasztalás volt az, hogy a kistérségi feladatellátással esetünkben nem csak a feladat bővült, hanem több területen szakmai létszámbővítést is el lehetett fogadtatni, ami érzékelteti, hogy az átszervezésben nem csak a finansziális lehetőségek alakulása, hanem a térség lakóinak jobb ellátásáért érzett felelősség is szerepet játszott. Mindenesetre ***az elkövetkezendő időszakban nagy szükség van még a személyi és a tárgyi feltételek további fejlesztésére.***

A kistérségi társulások eredményes működéséhez nem elegendők a központi kormányzat által eddig alkalmazott megoldások, úgymint a jogszabályi feltételek megteremtése és a pénzügyi ösztönzők rendelkezésre bocsátása. Az önkormányzatok új típusú együttműködéséhez az is szükséges, hogy az érintettek átlássák a társulás előnyeit, és hogy képessé váljanak az új helyzethez igazodó kooperatív magatartásra. Ez olyan szakmai feladat, melyhez szociális munkásként minden rendelkezésemre álló eszközzel hozzá kívánok járulni. Az intézményünkben az elmúlt időszakban megfogalmazott szakmai cél, a kistérség településein a jó együttműködés kialakítása a polgármesterekkel, a más szociális intézmény szakembereivel, és az egészségügyi szolgáltatókkal annak érdekében, hogy az első évben megfelelően kialakított működési kereteken túllépve, az elkövetkező időszakban a szolgáltatások minőségi és mennyiségi fejlesztését is végre tudjuk hajtani.

A Szociális Szolgáltató Központban folyó ***szakmai munka célja*** elsősorban az, hogy a ***Komlói Kistérség 19 településén élő idős emberek minél tovább meg tudják őrizni önállóságukat, saját lakásukban élve megfelelő segítséget kapjanak mindennapi életvitelükben, és csak a legvégső esetben kényszerüljenek szociális otthoni elhelyezésre. Ugyanezt a célt szolgálják az idősök nappali és átmeneti ellátását biztosító gondozási formák is. Sok éve kiemelt szakmai feladatunk a szociálisan rászorult emberek segítése, érdekvédelme is.***

A Szociális Szolgáltató Központ olyan integrált intézmény, melynek keretében több szolgáltatási forma kerül megszervezésre egy szervezeti keretben, de különböző telephelyeken.

A SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT SZERVEZETI EGYSÉGEINEK FELÉPÍTÉSE

Az idősök és a szociálisan rászorultak gondozását jelentő, a Komlói Kistérséget behálózó tevékenység öt intézményi telephely köré szerveződik.

1./ Szociális Szolgáltató Központ

7300. Komló, Pécsi u. 42/c Tel.: 488-579

Feladata: Étkeztetés
Házi segítségnyújtás
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

2./”Arany Alkony” Idősek Gondozóháza és Klubja

7300. Komló, Kazinczy u. 2-4. Tel.: 481-270

Feladata: Nappali ellátás - Idősek Klubja

3./ Hajléktalanok Átmeneti Szállása

7300. Komló, Vörösmarty u. 3/a.

Feladata: Átmeneti elhelyezés

4./ Idősek Klubja

7349. Szászvár, Templom tér. 4.

Feladata: Nappali ellátás – Idősek Klubja

5./ Idősek Klubja

7347. Egyházaskozár, Fő tér. 9.

Feladata: Nappali ellátás – Idősek Klubja
Házi segítségnyújtás

**A FELADATELLÁTÁST ELŐÍRÓ, MEGHATÁROZÓ
JOGSZABÁLYOK:**

- 1./** 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról;
- 2./** 1/2000. (I. 07.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodás nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről;
- 3./** 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról;
- 4./** 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről;
- 5./** 1992. évi XXII. törvény a munka törvénykönyvéről;
- 6./** 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról;
- 7./** 1992. évi LXVI. törvény a Polgárok személyi adatainak... ;
- 8./** Komló Város Képviselő-testületének 8/2000.(v.18.) Ökr. Sz. rendelete a szociális ellátási formákról és támogatásokról;
- 9./** A Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás ide vonatkozó határozatai.
- 10./** A Szociális Munka Etikai Kódexe

A Szociális Szolgáltató Központ 2007. évi szerteágazó tevékenységének bemutatását a könnyebb áttekinthetőség kedvéért szolgáltatásonként végzem. Minden szolgáltatás bemutatásánál kitérek a nyújtott szolgáltatás szakmai tartalmára, a szakmai létszámra, az ellátottak körére és létszámára, és az elért eredményekre, valamint a jövőt érintő terveinkre. Bemutatom azt is, hogy mely településeken hogyan jelenik meg az adott szolgáltatási forma.

Étkeztetés:

A Szt. 62. § (1) értelmében:

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak illetve eltartottjaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani különösen:

- a) koruk
- b) egészségi állapotuk
- c) fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük
- d) szenvedélybetegségük, vagy
- e) hajléktalanságuk

miatt.

A **Komló város területén élő** szociálisan, egészségügyi okok miatt, vagy idős kora miatt rászorult, igénylő kaphat étkeztetést. A szolgáltatás nyújtásakor a szociális rászorultságot vizsgálni kell. Az étkezés igénybe vételének feltétele volt a jegyzői jövedelemigazolás, illetve gyermekes családok esetén a családsegítő szolgálat által készített környezettanulmány, javaslat. A szociális irodával és a családsegítő szolgálattal is jó a kapcsolatunk, így hatékony volt az együttműködés ezen a téren.

A szociális rászorultság szabályait a települési önkormányzat szociális rendeletében szabályozza. A rendeletben leírt szabályoknak megfelelően minden szociálisan rászorult kérelmezőnek tudtunk ellátást biztosítani. Étkezésben részesítjük az igénylő által eltartott hozzátartozót is, amennyiben más módon nem megoldható az étkezése. A szociális étkezésben előnyt élveznek azok az időskorúak, akiket házi gondozásban részesítünk, valamint azok, akik valamilyen kizáró ok miatt, (mozgásképtelenség, magatartási probléma,) az idősek klubja szolgáltatásait nem tudják igénybe venni. Előnyt élveznek az elbírálásnál a hajléktalanok is, hiszen az életük egyik fontos meghatározója, hogy rendszeres étkezésben részesüljenek. ***Az étkezést igénylők 48%-ának az egy főre jutó jövedelme nem érte el a havi 28.500 forintot, összesen 60%-ának nem érte el a jövedelme az öregségi nyugdíjminimum 150%-át (42.750,- Ft).***

Dolgozói létszám 2007. év során nem volt ezen a helyen, így ezzel kapcsolatos bér és dologi kiadások sem jelentkeztek. 2008. év januárjától munkaerő átcsoportosítással ***egy fő szociális segítőt alkalmazunk*** az étkezés feladatainak ellátására, ezzel biztosítani tudjuk az ehhez a feladatellátáshoz előírt szakmai létszám minimumot. A szolgáltatást az év folyamán átlagosan ***114 fő*** vette igénybe.

Az étkezést a „Szent Borbála” KHT konyhája szolgáltatja, orvosi rendelésre diétás étkezésre is van lehetőség. Az ebéd kiadása a város két szélső pontján, Pécsi u. 42/c. – Kazinczy u. 2-4. történik. Az étel átvételével, kiosztásával kapcsolatos feladatokat

mindkét helyen a gondozónők látják el. A Szent Borbála Otthon konyháján dolgozókkal jó a kapcsolati rendszerünk. Panaszainkat igyekeznek hatékonyan orvosolni. Az ellátott kórházba kerülése esetén azonnali étkezmódosításra is van lehetőség, ami azért is fontos, mert a két naponkénti étkezésrendelés miatt, akkor is ki kéne fizetni az étkezési díjat, amikor már kórházban van a kliens. Ugyan így a soron kívüli étkezésrendelésre is lehetőséget biztosítanak. Az étkezés lemondásra kialakított formanyomtatványt folyamatosan használjuk, ennek köszönhető, hogy csak elvétve kerül sor hibás étkezés rendelésre. Az éthordók ellenőrzése továbbra is napi szinten történik. Reggeli műszak kezdéskor az étkezési névsorral egyeztetjük az éthordókat, délben pedig az étel minőségét és adagszámnak megfelelő mennyiségét követjük nyomon. Az éthordók tisztaságának ellenőrzésében és megfelelő feliratozásában nagy segítség a közcélú munkatársként dolgozó takarítónk.

Az igénybevett étkezés napi adminisztrációját, a jogszabályilag előírt igénybevételi naplóba az étkezési ügyintéző vezeti. Az étkezés rendelésének nyomon követésében az étkezési nyilvántartó segítségével történik. A szolgáltatás nyújtása során folyamatosan figyelemmel kísértük az étel minőségét és mennyiségét is. Az igénybevevők általában elégedettségüket fejezték ki, de ha mégis volt kifogás, azt minden esetben jeleztük a szolgáltatónak, aki a jelzéseket megfelelően kezelte, és rugalmasan igyekezett az igényeket kielégíteni. A több éve partnerként szolgáltató konyha működtetője, minden évben a karácsonyi ünnepek alatt az általunk delegált rászorultakat térítésmentes étkezésben részesítette, egy kicsit gondtalanabbá, és szebbé téve ünnepüket.

A szociálisan legrászorultabb kérelmezők bruttó 110,- Ft/ adag árért kapta az ebédet. Azoknak, akiknek a lakásra kiszállítjuk, a szállításért alkalmanként bruttó 156,- Ft/a. szállítási díjat számítottunk fel. Azok, akik nem rendelkeznek jövedelemmel térítésmentesen vehették igénybe az étkeztetést. Az étkeztetést általában hétfőtől – péntekig biztosítjuk, de a térítésmentes étkezést a hét minden napján szolgáltatóknak. Az év során néhányszor felvetődött, - és újból megvizsgáljuk az erre vonatkozó igényeket – az étkezés kistérségi feladatellátásának igénye. ***Több településen működik a szociális étkezés, a társulási feladatellátás előnye lehet a kiegészítő normatíva lehívásának lehetősége, valamint az, hogy azokon a településeken is tudnánk biztosítani a szolgáltatást, amelyek eddig nem tudták önállóan megszerezni a működési engedélyt. Felmérésünk szerint kb. 300-400 fő étkeztetésére lenne igény. Az ehhez szükséges szakmai létszámot biztosítani tudnánk az eddig már működtetett szolgáltatások szakmai létszámával, de lehet, hogy 1 fő szociális segítő státuszt még létesíteni kell (ez függ a résztvevő települések összetételétől, valamint a szolgáltatási igénytől). A szakmai jogszabályok szerinti személyi feltétel: 1 fő szociális gondozó, vagy szociális asszisztens 100 fő ellátottra.***

Házi segítségnyújtás:

A Szt. 63. § (1), (2) értelmében:

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakóköznyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.

A házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell

- a) az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- b) az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

A szolgáltatást a *város területén és a komlói kistérség területén* élő igénylőnek nyújtjuk. Az ellátotti körünkben főleg idősek fordulnak elő, de sok fiatalabb rokkant – vagy fogyatékkal élőknek is segítséget nyújtunk.

A szolgáltatást igénybevevők átlag életkora:

Komlón: 76 év;

Vidéki településeken: 74 év.

A legidősebb ellátottunk Komlón: 94 éves; Szászváron: 96 éves.

Több esetben nyújtunk támogatást pszichés problémákkal küzdő, vagy szenvedélybeteg segítséget kérőknek is. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy ezt a szolgáltatást megismertessük a terület idős és lakosságával. A szolgáltatás szervezésekor bemutatkozó levélben kerestük fel a házi orvosokat, az egészségügyi intézményeket, szakorvosokat, intézményeket, ügyintézőket, kérve segítségüket az információ eljuttatásában. Az azóta eltelt időszakban munkatársaink feladata az, hogy az ellátási körzetükben rendelő háziorvosokkal jól működő kapcsolatot alakítsanak ki. Természetesen felhasználjuk a médiákat is erre a célra.

A házi segítségnyújtás munkacsoport irányítását vezető gondozó végzi, aki megfelelő szakmai végzettséggel, és több éves vezető tapasztalattal rendelkezik. Az ő feladata a munkaszervezés, a munka színvonalának egységesítése a különböző településeken, az ellenőrzés, az ellátotti igények és szükségletek kielégítésének megszervezése, a kötelező adminisztrációk, és azok háttér analitikájának kidolgozása, és pontos vezetése, ill, vezettetése.

A szolgáltatás a kistérségi feladat szervezése kapcsán jelentős fejlesztésen ment keresztül, hiszen 2007 óta mind Komlón, mind a térség néhány településén szakmai létszámfejlesztés és ellátotti létszámnövekedés történt. A komlói munkacsoportban az év folyamán többször is személyi változások voltak, illetve betegségek nehezítették a csoport feladatellátását. A városban hét gondozói körzetet alakítottunk ki. A körzeteket nem lehet csak egy gondozónőhöz osztani, mert a gondozási igények gyakran egy időre csoportosulnak, szükség van ezért arra, hogy a gondozók kisegítsék egymást. Mindenesetre igyekszünk a körzeteket megtartani, időről- időre átgondolni a gondozási feladatokat, és a munkát ésszerűsíteni. Nagyon sok a gondozónők közlekedési ideje, a város legszélső pontjáról nagyon nehéz a mostani busz menetrenddel dolgozni. A csoport szakmai létszáma még mindig nem felel meg a szakmai létszám stadardnak.

A kistérségi feladatellátás megszervezése során számos problémával kellett szembenéznünk. Ezek közül az egyik az volt, hogy a térségben dolgozók nem voltak tisztában a munkájukra vonatkozó jogszabályi előírásokkal, nem használták a

jogszabályi előírásnak megfelelő adminisztrációkat, munkájukat a térségi településeken szakmai irányítás és ellenőrzés nélkül végezték, így az elvégzett munka minősége nagy eltéréseket mutatott. Az elmúlt három évben kiemelkedően fontos feladatunknak tartottuk a „csapatépítést”, a kistérségi településeken dolgozó új munkatársaink integrálását az intézményünkbe, illetve a munkakultúránkba. Kidolgoztuk a munkaszervezés és irányítás hatékony formáját, bevezettük a rendszeres adminisztratív ellenőrzés és szakmai információ áramoltatás rendszerét. Sokat tettünk azért, hogy elfogadtassuk az irányítást és az ellenőrzést, hogy információkat és szakmai támogatást adjunk, képezzünk, és tovább képezzünk, valamint, hogy korrekt, esetenként kompromisszumra is képes kapcsolatot építsünk ki a települések polgármestereivel.

A személyi térítési díj kérdése már az elmúlt évben az igénylők között nem okozott problémát, hiszen a **legmagasabb óradíj összege: 5,- Ft.** 2007-ben az elsődleges **cél, a szolgáltatások megtartása, elfogadtatása az új rendszerben. 2009 évben már a hangsúlyt a minőségi szolgáltatás nyújtására helyeztük.** A szakmai fejlődést a rendszeres kapcsolat, útmutatás és ellenőrzés biztosította. A gondozónők személyre szóló gondozási terv alapján végzik a munkát. A szakmai munkát a vezető gondozó irányítja és ellenőrzi.

A szolgáltatás körültekintő tervezéséhez elengedhetetlen, hogy az intézmény reálisan felmérje lehetőségeit. Megfelelő átgondolás és elemzés után, elkészítettük az házi segítségnyújtás SWOT – analízisét. Fontos, hogy a későbbiekben átgondoljuk, hogy az ebben megjelenő különböző külső és belső tényezőket hogyan tudjuk átalakítani reális célokká és tevékenységekké, amelyeket majd meg kell valósítani. Meg kell vizsgálni, hogy erősségeink hogyan illeszkednek a felvázolt nehézségekhez, lehetőségeink mennyiben kompenzálják gyengeségeinket.

SWOT-analízis

Erősségek	Gyengeségek
A törvényi előírásoknak megfelelő szolgáltatási forma, amely az egyéni szükségletek magas szintű kielégítését teszi lehetővé.	Állandóan változó jogszabályi háttér. A szakmai létszám nem elégséges.
Az igénybevevő számára a saját otthonában biztosítja a mindennapi élet viteléhez szükséges segítséget.	A szolgálat nem rendelkezik gépkocsival. Közlekedési nehézségek nehezítik a munkaszervezést, és veszik el az időt a gondozási feladatoktól.

A szociális ellátások területén fellépő paradigmaváltással megegyező szemléleti rendszerbe beilleszkedő szolgáltatási forma.	Az újszerű kezdeményezések gyakran nehezen vihetők át, a változás iránti elkötelezettség gyengesége.
Lehetőséget ad a hozzátartozóknak arra, hogy a szolgáltatás segítségével által továbbra is tevékenyen részt vegyenek a szeretteikről való gondoskodásban.	A gondozók némelyike, nem rendelkezik megfelelő minőségű és mélységű szakmai tudásanyaggal, ami a hozzátartozókkal való kapcsolatépítést és konfliktuskezelést segítené.
A gondozó jól ismeri az általa segített szociális körülményeit, jövedelmi viszonyait, így adekvát segítséget nyújthat a szociális rendszer juttatásainak elérésében.	Az állandóan változó jogszabályi háttér miatt nehézséget okozhat a naprakész információk követése.
A házi segítségnyújtás a jelzőrendszeres házi segítségnyújtással együtt működve magas színvonalú szociális munka végzését teszi lehetővé.	A települések egy részén még ki kell alakítani az alapszolgáltatásokat.
A házi segítségnyújtás szolgáltatása biztonságot jelent az igénybevevőnek és a családjának,	Nagyfokú szakmai biztonságot és önállóságot igénylő munka, mely esetenként magában hordozza a hibás döntés lehetőségét is.
A szolgáltatással kapcsolatos és a jogszabályi előírásoknak megfelelő adminisztráció biztosítja a fontos információk rendelkezésre állását és a történések ellenőrzésének lehetőségét.	A megfelelő dokumentációt szoros és folyamatos ellenőrzéssel kell biztosítani. Az egyéni gondozási tervek rendszeres felülvizsgálata szükséges.
A szolgáltatás közös megszervezése a kistérségi kapcsolatrendszert erősíti.	Az információáramlás nehézségei, és az együttműködési készség időnkénti alacsony szintje.
Lehetőségek	Veszélyek
A szolgáltatás folyamatos bővítése, minél több szociálisan rászoruló igénylő elérése.	Megfelelő szakmai létszám biztosítása nehézségekbe ütközik. Az engedélyezési eljárás nehézségei.
Megfelelő információkkal biztosítani a szolgáltatás ismertségét és elismertségét.	A hirtelen megnövekedő igényekkel nehéz lehet lépést tartani.

Jelentős fejlesztés végrehajtása a kistelepüléseken. új települések bevonása a szolgáltatásba.	Érdektelenség a települések vezetői részéről.
A munkaszervezés hatékonyságának növelése, a szakmai munka minőségének, folyamatos fejlesztése.	Kellő mennyiségű energia befektetését az ellenőrzésbe, és a team munka erősítésébe veszélyezteti a vezetők túlterheltsége.
A kistérségi települési önkormányzatok, igényei alapján segítségnyújtás szervezése, szaktanácsadás, információk biztosítása az idősök biztonsága érdekében.	Közös érdekek fel nem ismerése, együttműködési készség hiánya.
Pályázati lehetőségek felkutatása, és az azokon való részvétel.	Ha a pályázati lehetőség nem mindig egyezik az elképzelt programmal. Önrész biztosításának nehézségei.
Társadalmi gondozók szélesebb körben történő bevonása a gondozásba, a szolgáltatás egyre szélesebb körben való alkalmazásához.	A szakmai képzettség hiánya szigorúan megköveteli a kompetencia határok felállítását.

A Komlói Kistérség települései közül **Komlón** kívül **Szászváron, Egyházaskozáron, Magyarorszákon, Szalatnokon, és Köblényben volt házi segítségnyújtás.** A szolgáltatás fejlesztése kapcsán, **új településként Bodolyabért vontuk be** a rendszerbe 2008 év során. 2009-ben szolgáltatást indítottunk **Magyarhertelenden, Magyaregregyen és Hosszúhetényben.** Megteremtettük a lehetőségét annak, hogy az idei év során elinduljon **Vékényben** is a szolgáltatás.

Komló- Házi segítségnyújtás

A 2009-es év Komlót érintő költségvetési megszorításai nagy változásokat hoztak a Szociális Szolgáltató Központ életében. 2009. november elsejével a Kazinczy úti Gondozóház bezárása és az ezzel kapcsolatos dolgozói létszám megszüntetése, a Házi Segítségnyújtás munkacsoportra is kihatással volt. Márciustól- novemberig több dolgozónkat küldtük el és az Ő helyükre történt a gondozóházban felszabadult szakdolgozók- több lépcsőben történt - átirányítása. mindez rengeteg szervezési és emberi problémával járt együtt. Néhány dolgozónk nem élt az átirányítás lehetőségével, és munkahelyet váltott. az Ő el nem foglalt helyükre is kellett szociális gondozót keresni. Több, hosszantartó táppénz is nehezítette a munkacsoport életét. Segítséget jelentett a közcélú foglalkoztatás lehetősége, de ezzel kapcsolatban is rengeteg plusz feladat terhelt bennünket (válogatás, emberek felvétele, betanítás, illetve megváltás azoktól, akikről kiderült, hogy nem tudnak megfelelően beilleszkedni a segítő munkába. A folyamatos változások és azok várható következményei, valamint a munkánkat szabályozó jogszabályi háttér állandó változásaihoz való alkalmazkodás

nehézségei munkatársakat érthetően megviselték. Tavasszal és a tél folyamán is voltak nálunk gyakorlaton a szociális gondozó képző iskola tanulói. Nagyon jó tapasztalataink voltak a tanulókkal kapcsolatban. Érdeklődő, önálló munkavégzésre alkalmas személyek segítettek munkánkat. Jó munka kapcsolatunkat jellemzi az is, hogy többen jelezték ezen a pályán szeretnének dolgozni. Az eddig leírtak is tükrözik, hogy igen sok új ember fordult meg nálunk az év folyamán és mindez sok plusz munkát jelentett a munkacsoport számára. Az új dolgozók betanítása, nyomon követése, gyakorlatosok „tanítása” sok energiát, türelmet követelt mindenkitől. Mindemellett büszkeséggel töltött el bennünket, ha a pozitívan véleményezték munkánkat, vagy ha bizonytalan, félénk közcélú munkatárs megfogadva tanácsainkat beilleszkedett, és hasznos tagja lett a csoportnak.

2009. december 31.-én 123 fő ellátottunk volt, előző év végén ez a létszám 111 fő volt. Az ellátottak átlag jövedelme 59.328,- Ft. Igénylőink 7,2%-a rendelkezett az öregségi nyugdíj minimum 150% - a alatti jövedelemmel (42.750,- Ft). Az igénybevevők leggyakrabban egyedül élő, egészségtelenleg legyengült idős emberek, illetve családban élők, akik napközben egyedül tartózkodnak otthon, vagy hasonló egészségi állapotban lévő házastársával, élettársával együtt élő személyek. Az ellátottak 13% - a férfi, 87 % - a nő. Tapasztalataink szerint a férfiak sokkal nehezebben fordulnak segítségért hozzánk, viszont aki bekerül a szolgáltatásba, nagyon hamar elfogadja a gondozónő segítségét.

Az ellátottak tényleges létszáma és a normatíva lehívásának „gondozotti létszáma” nem ugyan az, mert a normatíva lehívás alapja egy „számított” létszám, amely jelentősen eltér a valós ellátotti számtól. A gondozási igény növekedésének társadalompolitikai és szakmai oka van, de szerepet játszik ebben az is, hogy az előző évekhez képest rendkívül alacsony volt a térítési díj, amit a szolgáltatásért fizetni kell. Az előző évhez képest nem növekedett a szakdolgozói létszám. Az igények kielégítése érdekében nagyobb számban vontunk be társadalmi gondozókat. A társadalmi gondozók bevonása tette lehetővé Komlón és más településeken is a gondozás iránti szükségletek kielégítését, valamint segítette az állami források bevonását a szolgáltatásba. ***Ezzel együtt sem feleltünk meg annak a szakmai szabálynak, hogy egy gondozó legfeljebb 6 fő idős ember gondozását végezheti.*** Ezzel kapcsolatban az a ***filozófiánk***, hogy a házi segítségnyújtás egy ***olyan alapszükségleteket kielégítő segítségnyújtás, melyet*** – ha felmerül a szükséglet – ***nem lehet adminisztratív szabályok miatt kielégítetlenül hagyni.***

A leggyakrabban előforduló betegségecsoportok: hypertónia; ISZB; agyvérzés utáni állapot; diabetes; ízületi bántalmak; pszichiátriai betegségek (dementia); halláskárosodás; látás csökkenés; alkoholbetegség; általános érzelmeszedés; daganatos megbetegedések; stoma.

Napi kétszer gondozzuk ***6 fő*** ellátottunkat. ***Napi rendszerességgel 43 főt*** látunk el. ***Heti 2-3 alkalommal 53 főt*** látogatunk. ***21 fő csak heti egyszer*** illetve alkalmanként igényli az ellátást. Az év folyamán 73 új ellátott vette igénybe a házi segítségnyújtás szolgáltatását, ugyanakkor 61 főnél megszűnt ez az ellátási forma. A megszűnés leggyakoribb okai az elhalálozás, intézménybe költözés, családdhoz költözés. Saját kérésre az ellátottak kb. 8% - a mondja fel a szolgáltatást, de sokszor az igazi ok az állapot javulás, vagy a szociális intézménybe való elhelyezés.

A gondozási igények folyamatosan jelentkeztek, minden kérelmező számára tudtunk segítséget nyújtani. Az alacsony térítési díj miatt a meglévő ellátottaink egyre több

gondozási időt szeretnének igénybe venni, mivel olcsó, megfizethető a szolgáltatás. Sajnos a gondozói létszám nem engedheti meg a „korlátlan” idejű gondozást, kénytelenek vagyunk a gondozási időt „keretek” közé szorítani. Ettől függetlenül törekszünk arra, hogy ellátottainknak személyes szükségleteit a lehető legjobb módon kiszolgáljuk. Ebben az évben 38 fő részére vittük házhoz az étkeztetést. Ennek hatékony megoldásában a közcélú munkatársakat is bevontuk. Az ebédvitelek sok időt vesznek el a gondozási tevékenységektől, mivel továbbra is busszal kell megoldanunk a szállítást. Törekszünk a területi munka megfelelő leosztására a hatékonyabb munkavégzés miatt. Ez a probléma kezelhetőbbé válik a Szociális Szolgáltató Központ idei költözésével. A belvárosból kiinduló gondozási tevékenység hatékonyabb munkaszervezést tesz majd lehetővé.

- A családsegítő szolgálattal együttműködve segítettük 6 fő ellátottunk életvitelét. Munkakapcsolatunk jól működik, mind a vezetői, mind a munkatársi szinteken. A Családsegítő Szolgálattal közösen osztottunk élelmiszer adományokat, melynek köszönhetően közel hatvan ellátottunk kapott segítséget
- A komlói idősök otthonaiba rendszeresen nyújtunk be elhelyezési kérelmeket az idősök ügyintézését segítve. Az információáramlás és a szakmai kapcsolat mindegyikkel megfelelő, a személyes vezetői kapcsolatok felhasználásával több idős ellátottunk biztonságos elhelyezését segítettük.
 - A házi orvosokkal, szakorvosokkal, körzeti ápolókkal szinte napi kapcsolatban vagyunk. Hangsúlyt fektetünk a jelzőrendszer megfelelő működtetésére, valamint arra, hogy az orvosok kéréseit, utasításait maradéktalanul teljesítsük. az évek során elértük, hogy partnerként kezelnek bennünket, betegeik segítésében.
 - A szakápolói szolgálattal is szoros együttműködésben dolgozunk. Gyakran előfordul, hogy egészségügyi végzettséggel rendelkező gondozónő veszi át egy-egy ellátott seb-kezelését, ha már a házi orvos által elrendelhető ingyenes vizitkeret lejárt.
 - A Katolikus Caritassal is több esetben együttműködtünk. Az együttműködés kölcsönös segítségnyújtáson alapul.
 - Az Új Nap Klubban – mint minden évben – 2009-ben is ismertettük a szolgáltatásainkat. Ennek eredményeként többen is igényelték tőlünk a házi ill. a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást. Szekeres Ernő szívesen ad információt a daganatos betegek kezelési lehetőségeiről, saját érzelmeiről, tapasztalatairól.

A munkacsoportban dolgozó munkatársaknak még arra is futotta törődésükből és energiájukból, hogy figyelemmel kísérték az idősök születés és névnapjait, saját kreatív üdvözlő lapokkal köszöntötték őket, karácsonyra pedig ajándékkal lepték meg az általuk segített időseket.

Egyházaskozáron az ellátotti szám 12 fő. (3 férfi és 9 nő.) Az átlag életkor 74 év. A településen 1 fő szakképzett gondozónő és 1 fő társadalmi gondozó látja el a házi segítségnyújtás feladatát. Itt a gondozónő szorosan együttműködik az idősök klubja dolgozóival. Ez azért is fontos, mert szabadság és táppénz esetén egymás munkáját helyettesítik. Ez év nyarán is (az előző években is) a gondozónő hosszantartó

táppénzen volt mikor a klub dolgozói és a társadalmi gondozónő helyettesítette munkáját. A területen 3 fő ellátotthoz járunk napi szinten. 4 főhöz heti háromszor, a többiekhez igény szerint, heti egy-két alkalommal. A gondozási feladatok igen sokszínűek, a fürdetéstől a környezeti higiéné biztosításán át a mentális gondozásig, ügyintézésig mindenben segítséget nyújtunk.

A gondozónő munkáját a településen az idősek klubja vezető helyettese irányítja, ellenőrzi. Szükség van a helyi irányításra és kontrollra, mert a gondozó sokszor bizonytalan, határozatlan. A munkaszervezésével is akadtak problémák. A gondozónőnek munkájához vérnyomásmérőt és vércukormérő készüléket biztosítunk. 2009.- ben egy új biciklit is vásároltunk számára, ezzel is megkönnyítve munkáját.

Szászváron 2009. december 31.-én az ellátotti létszám 27 fő. Ebből 4 férfi 23 nő. Átlag életkor 76 év.

Ezen a területen 2 fő szakképzett dolgozó és egy fő társadalmi gondozónő dolgozik. A gondozási feladatok igen változatosak. Van olyan ellátottunk, akihez naponta kétszer jár a gondozó és 4 főhöz napi rendszerességgel járunk. Az egészségügyi ellátástól az ügyintézésig, mentális gondozásig minden féle feladatban részt veszünk. Helyileg a gondozónők munkáját a Szászvári idősek klubja vezető helyettese kontrolálja és irányítja. A törvényileg előírt adminisztrációkat megbízhatóan vezetik. A házi gondozók az idősek klubja dolgozóival szoros együttműködésben dolgoznak. Táppénz, szabadságolás esetén segítik egymás munkáját. A klub rendezvényeire lehetőség szerint bekísérik a házi segítségnyújtás ellátottait. A klubos rendezvények előkészítésében, azok lebonyolításában tevékenyen részt vesznek. A tél folyamán gyakorlatosok dolgoztak együtt a házi segítségnyújtás munkacsoport tagjaival. Jó kapcsolatukat jellemzi, hogy visszajárnak a gondozónőkhöz és érdeklődnek az ellátottak felől. Ebben az évben a munkatársak egy- egy új kerékpárt is kaptak, ezzel szeretnénk munkájukat könnyebbé, hatékonyabbá tenni.

Szalatnokon az ellátotti létszám 43 fő, 18 férfi 25 nő. Átlag életkor 76 év.

Ezen a területen 2 fő szakképzett gondozónő 8 órás munkakörben 1 fő szakképzetlen gondozó 6 órás munkarendben, dolgozik, és 2 fő társadalmi gondozó segíti a az idősek ellátását. A gondozási feladatok nagyon változatosak, 3 fő ellátotthoz napi szinten járnak a kolleganők. A fürdetéstől az ügyintézéseken keresztül a környezeti higiéné biztosításáig segítséget nyújtanak a gondozónők. Az orvosi rendelő tisztán tartása továbbra is a munkacsoport feladata. A szociális étkezés megszűnésével néhány ellátottnál a meleg étel elkészítésében is segítséget nyújtottak az ellátottak számára. A faluban nincs gyógyszertár, a gyógyszerek kiváltásában a falugondnoki szolgálat nyújt segítséget. A csoport munkáját a gondozói csoport leg tapasztaltabb tagja fogja össze és irányítja. A vezetői utasításokat elfogadják és betartják, a törvényileg köteles adminisztrációt megfelelően végzik. Ebben az évben is megrendezte a munkacsoport a szüreti bált, melyen 90 fő vett részt. A falugondnoki szolgálat segítségével az összes Szalatnaki ellátott részt vett a rendezvényen, ez mellett Köblényről, Szászvárról, Komlóról is jöttek vendégek a mulatságra. A szüreti bál létrejöttét a polgármesterek (Szalatnak, Köblény) anyagilag is támogatták, sőt Szalatnak polgármestere a felújított rendezvény termet is biztosította számunkra. A gondozónők szponzorok segítségével

teremtették elő ennek a nagy létszámú rendezvénynek az anyagi hátterét. A meghívók gyártásától a terem díszítéséig minden az ők kezük munkáját dicsérte, ami rengeteg plusz feladatot jelentett számukra. A gondozónők elmondása alapján az ellátottaknak nagy élményt jelentett ez az esemény. A vacsora elkészítésében a volt kolléganőnk nyújtott segítséget. A munkacsoportra jellemző, hogy nem csak a minőségi gondozási munkára figyelnek, hanem ellátottaik irányába kedves gesztusokkal (névnap, születésnap köszöntő versei) kedveskednek. Az idősök hónapja és karácsony alkalmával ajándékot készítettek számukra. A fentiekből is látszik, hogy a munkacsoport tagjai nem csak az idősök gondozását tartja feladatának, hanem igen aktív közösség szervező tevékenységet is magukra vállalnak. A gondozók vérnyomásmérővel, vércukormérő készülékkel rendelkeznek. Ebben az évben még csak egy darab új biciklit sikerült vásárolni a munkacsoport számára, de remélhetően a következő évben még lesz módvásárlásra.

Köblényben az ellátotti létszám 15 fő. 4 fő férfi és 11 fő nő. Az átlag életkor 73 év. Ezen a területen 1 fő szakképzett főállású gondozónő és egy fő társadalmi gondozó végzi a házi segítségnyújtás feladatát. A gondozási munka nagy részét a háztartás vitelében való közreműködés, illetve a környezeti higiéné biztosítása, ügyintézési feladatok teszik ki. A gondozónő a falugondnokkal közösen szoros együttműködésben végzi feladatát. Többek között az étkezést is együtt viszik ki a házakhoz. A faluban nincs gyógyszertár, a gyógyszerkiváltást is a falugondnoki szolgálat segítségével oldja meg. Szabadság esetén társadalmi gondozója helyettesíti területén. A gondozónő a gondozási munkája mellett az önkormányzatban is rendszeresen segédkezik. A vezetői utasításokat elfogadja és betartja, a törvényileg előírt adminisztrációt vezeti. Nagyon jó a munka kapcsolata a Szalatnokon dolgozó kolléganőkkel, segítik egymás munkáját. A Szalatnaki szüreti bár szervezésében aktívan részt vett és segédkezett. A falugondnoki szolgálat segítségével az ellátottait elkísérte a rendezvényre. Idősök hónapja alkalmából és karácsonykor apróbb ajándékokkal kedveskedett az ellátottainak.

Magyarszéken 2009. december 31.-én az ellátotti létszám 11 fő, 5 férfi és 6 nő. Az átlag életkor 71 év. 1 fő szakképzett gondozónő és 1 fő társadalmi gondozó végzi a házi segítségnyújtás feladatát ezen a területen. A gondozási munka nagy részét az egészségügyi ellátás teszi ki. 3 fő ellátotthoz napi rendszerességgel jár a gondozónő. A fürdetés, tisztázás, sebkezelés szinte minden napos feladat. Ez mellett ügyintézések, vásárlások, gyógyszer felírás, ebédvitel tölti ki a gondozónői munkát. 2009 őszétől a falugondnoki szolgálat szállítja ki az ebédet a településen a gondozónők segítségével. Ez idáig a gondozónő a társadalmi gondozóval közösen biciklivel hordta ki az ebédet az ellátottakhoz. A törvényileg előírt adminisztrációt megfelelően vezeti. Csabai Csabáné mindenben próbál megfelelni az elvárásoknak, ellátottai szeretik, ragaszkodnak hozzá. A gondozónő vérnyomásmérő és vércukor mérő készülékkel már rendelkezett, de ebben az évben egy új kerékpárt is tudtunk venni a számára.

Hosszúhetényben az ellátotti létszám: 15 fő, 10 nő és 5 férfi ellátott. Az átlag életkor 78 év. 2009. április hónapjában kezdtük meg a gondozási feladatokat Hosszúhetényben. A szervezést a személyi feltételek biztosítása nehezítette. Hónapokig probléma volt, hogy nem találtuk a az alkalmas személyt. Több személyi

változás után a komlói munkacsoport egyik közcélú foglalkoztatottját helyeztük át erre a területre. Döntésünk jónak bizonyult, mert hamarosan kibővült az ellátotti létszám a településen. A gondozónőt elfogadták az ellátottak. A helyi Önkormányzattal nagyon jó a kapcsolata, és besegít a szociális étkezés kiszállításába is. A gondozási munkája nagyon változatos. Van olyan ellátottja, aki a település végén fából tákolts kunyhóban él nagyon alacsony a jövedelme, életvezetési problémái vannak. Itt az Önkormányzattal közösen próbáltak segítséget nyújtani (étkezési utalvány adása, ingyen tüzelő kiszállítása, szociális étkezés biztosítása stb.) A másik helyen pedig a művelőtaggal rendelkező toló kocsi bácsi érezte magát értéktelennek, elhagyatottnak. A bácsi úgy döntött, hogy hirdetés útján keres társat magának. A gondozónője támogatásával feladták a hirdetést és most már az ellátott boldog kapcsolatban él új élettársával. A gondozási munka igen széleskörű. A fizikális gondozástól az egészségügyi gondozáson keresztül az érdekvédelemig mindenben segítséget nyújt a gondozónő. A törvényileg előírt adminisztrációt a gondozónő precízen vezeti. Karácsonykor minden ellátottjának saját készítésű ajándékkal kedveskedett (gipszkép). A gondozónő vérnyomásmérővel, cukormérő készülékkel rendelkezik. 2010. – es évben szeretnénk egy kerékpárt vásárolni számára, hogy minél hatékonyabban végezhesse munkáját.

Magyaregregyen az ellátotti szám 12 fő, 3 férfi és 9 nő. Az átlag életkor 74 év. Ezen a területen 1 fő 6 órás munkakörben dolgozó szakképzett gondozónő dolgozik. Július hónapban még társadalmi gondozónőként kezdte munkáját. Október hónaptól már hatórás munkakörben folytatta tevékenységét. A gondozási munka főleg fizikai ellátásból, esetenkénti fürdetésből áll. Magyaregregyen nincs, gyógyszerár ezért a gondozónő kéthetente jár a gyógyszereket kiváltani. A gondozónő vérnyomásmérővel, vércukormérővel rendelkezik. Ebben az évben egy biciklit is tudtunk venni a számára, mely remélhetőleg meg fogja könnyíteni a munkáját. A gondozónő a törvényileg előírt adminisztrációt vezeti. A következő évben szeretnénk egy társadalmi gondozót is alkalmazni ezen a területen, mivel várható az ellátotti szám további bővülése.

Magyarhertelenden a házi segítségnyújtás 2009 júliusában kezdődött társadalmi gondozók segítségével. Az ellátotti szám: 27 fő, 21 nő, 6 fő férfi. Átlag életkor 72 év. A településen 2 fő négyórás segédgondozó, 1 fő hat órás szakképzett gondozónő és 1 fő társadalmi gondozó dolgozik. Az itt dolgozók nagy lelkesedéssel szervezték a településen a szolgáltatást, és mindent elkövetnek annak sikeréért. A gondozási munka fő eleme most még a fizikális gondozás, ügyintézés. A fabeherdástól a vásárlásig, ügyek intézéséig mindenben segítséget nyújtunk. A gondozók a törvényileg előírt adminisztrációt vezetik. Vérnyomásmérővel, vércukormérő készülékkel el van látva a munkacsoport. Egy darab kerékpár vásároltunk a területre, reméljük a következő évben is lesz lehetőség erre.

Bodolyabéren 2007. áprilisától vezettük be a házi segítségnyújtást. Az ellátotti létszám 13 fő. (3 férfi, 10 nő). Átlag életkor 74 év. Az ellátotti létszám ebben az évben három fővel emelkedett. Ezt sikerként értékeljük, mivel tapasztaltuk, hogy ezen a településen milyen nehéz bevonni a lakosságot ebbe a szolgáltatási formába. A

gondozónő eseti ügyintézésben másoknak is segítségére van. A gondozási tevékenység nagyobb részt a fizikai szükségletek kielégítésére koncentrálódik. Ez főleg a település lakosságszerkezetéből, valamint az infrastruktúra hiányaiból fakad. Nincs a faluban posta, a helyi bolt csak naponta négy órát van nyitva, és kínálata főleg a legalapvetőbb élelmiszerekre korlátozódik. Az orvos egy héten csak egyszer rendel a faluban, gyógyszertár viszont csak Magyarorszákon van. A gondozó a falugondnokkal különösen jó munkakapcsolatot alakított ki, egymás munkáját segítve gondoskodnak a helyi segítségre várókról. A területen dolgozó gondozó karácsonykor ajándékkal kedveskedett ellátottjainak, melynek nagy sikere volt. A gondozónő vérnyomásmérő és vércukor mérő készülékkel rendelkezik. Ebben az évben új biciklit tudtunk venni a számára.

A házi segítségnyújtás szolgáltatás jellegét fogjuk a továbbiakban erősíteni. Azon fogunk dolgozni – munkatársaink tevékenységét felhasználva -, hogy a ***gondozási időket növeljük.*** A 2009. évi célkitűzések között szerepelt ***új települések bevonása is a szolgáltatásba.*** Ezt a célunkat megvalósítottuk, további négy településen indítottuk el a szolgáltatást. Továbbra is készen állunk arra, hogy bármelyik településen (várjuk a tisztelt Polgármesterek jelzését) ***helyben élő munkatárs bevonásával megszervezzük a törvényi előírások szerinti kötelező alapellátást.***

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás:

**Mi a segítség? – „Az ember válaszcselekvése
bajba jutott embertársainak szóban,
vagy szóbeli felhívására, hogy azt
szorongatott helyzetéből kijuttassa.”**

/ V. Von Gebattel /

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást új ellátási formaként- a szociális alapszolgáltatások bővítésének céljával, - 2007. január 01-én indítottuk el a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás településein. A külföldön már jól ismert szociális szolgáltatás Magyarországon még csak pár éve van jelen. A térségben való bevezetésével jelentősen javítottuk a saját otthonukban élő idős, és egyéb okból rászorult emberek életminőségét és biztonságérzetét. A 2007. évet „tanuló időszaknak” terveztük. Ez idő alatt **54 db. készülék** került kihelyezésre.

2009. december 31.-én a kihelyezett készülékek száma településenként a következő:

Komló	48 fő
Magyarszék	3 fő
Magyarhertelend	4 fő
Szászvár	12 fő
Máza	3 fő
Tófü	1 fő

Egyházaskozár	4 fő
Szalatnak	3 fő

Az ellátottak köre:

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást igénybe veheti minden szociális körülményei, és egészségi állapota miatt rászorult személy, aki a Komlói Kistérség településein él. Igényelhetik a szolgáltatást azok is, akik a „rászorultság kritériumának” nem, felelnek meg, de személyes biztonságuk miatt kérik a szolgáltatást.

A szociális rászorultság alapján lehetséges célcsoportok:

- az egyedül élő, 65 év feletti személy,
 - az egyedül élősúlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg;
 - a két személyes háztartásban élő 65 év feletti személy,
 - a kétszemélyes háztartásban súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg,
- ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás az időskorú, valamint a fogyatékos személyek részére biztosított olyan ellátási forma, amelynek segítségével a fenntartható az ellátást igénybevevő saját lakókörnyezetében történő biztonságos életvitele, továbbá megelőzhetőek olyan sorozatos krízis helyzetek, amelyek a későbbiekben bentlakásos intézményi elhelyezést indukálhatnak. ***A szolgáltatás a segítő munka jellegéből adódóan szorosan összefügg, és ezért ráépül a házi segítségnyújtásra.*** A házi segítségnyújtásban dolgozó gondozók szakmai tapasztalatait és tudását felhasználva ***folyamatos készenléti rendszerben*** működik.

Az alap szolgáltatás igénybevételének feltétele, hogy az igénylő mentális és fizikai állapota olyan legyen, amely lehetővé teszi a rendszer adekvát használatát. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás az ellátott részére biztonságot nyújt, oldja a magánytól és a tehetetlenségtől való szorongás és félelem érzését. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás megszervezésével a szociális gondozó számára lehetőség nyílik arra, hogy azonnal, vagy nagyon rövid idő alatt a szolgáltatást igénybevevő lakásán segítséget nyújtson egy – egy kialakult krízishelyzet megoldásában.

A Komlói Kistérség területén egyszerre két településen két gondozó van ügyeletben, azért, hogy hívás esetén minél előbb megjelenhessenek a segítséget kérőnél és a szolgáltatás biztonságát szavatolni tudjuk a kistérség területén.

SWOT-analízis

Erősségek	Gyengeségek
Jól működő, törvényi előírásoknak megfelelő rendszer kialakítása, személyre szabott szolgáltatási forma.	Állandóan változó jogszabályi háttér
Törvényi előírásokban megfogalmazott szakmai feltételeknek a szolgáltatás megfelel.	A készenlétbe bevont vidéki kollégák és a társadalmi gondozók folyamatos szupervíziójára van szükség.
A szociális ellátások területén fellépő paradigmaváltással megegyező szemléleti rendszerbe beilleszkedő szolgáltatási forma.	Az újszerű kezdeményezések gyakran nehezen vihetők át, a változás iránti elkötelezettség gyengesége.
A rendszert bérbe adó céggel való szoros együttműködés, gyors reagálás az időközben felmerült szükségletekre.	Az információs csatornák folyamatos karbantartása szükséges (házi orvosok, intézmények, civil szerveződések)
A szolgáltatás bevezetésének köszönhetően a kistérségi ellátás erősödésével számolhatunk.	A helyszínre jutás biztosításához forráshiány miatt nem áll rendelkezésre gépkocsi. Egyéb alternatív megoldásokat kell használni.
A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a házi segítségnyújtással együtt működve magas színvonalú szociális munka végzését teszi lehetővé	A települések egy részén még ki kell alakítani az alapszolgáltatásokat.
A segélyhívó rendszer használata biztonságot jelent az igénybevevőnek és a családjának, vészhelyzet esetén lehetővé teszi a gyors, szakszerű beavatkozás lehetőségét.	Az ügyeletes gondozónak kell felmérni a krízis helyzetet, és azonnali döntést honi az adekvát beavatkozás érdekében. Nagyfokú szakmai biztonságot és önállóságot igénylő munka, mely esetenként magában hordozza a hibás döntés lehetőségét is.
A szolgáltatással kapcsolatos és a jogszabályi előírásoknak megfelelő adminisztráció biztosítja a fontos információk rendelkezésre állását és a történések ellenőrzésének lehetőségét.	A megfelelő dokumentációt szoros és folyamatos ellenőrzéssel kell biztosítani. A készenléti táskában lévő adatlapok rendszeres ellenőrzése és frissítése fontos feladat.

Lehetőségek	Veszélyek
A szolgáltatás folyamatos bővítése, minél több szociálisan rászoruló igénylő elérése.	Megfelelő szakmai létszám biztosítása nehézségekbe ütközik. Az engedélyezési eljárás nehézségei.
Megfelelő információkkal biztosítani a szolgáltatás ismertségét és elismertségét.	Nem jól előkészített kapcsolati rendszeren keresztül az információk hatása jelentősen gyengül és nem éri el a célcsoportot.
Jelentős fejlesztés végrehajtása a kistérségeken.	Érdektelenség a települések vezetői részéről. Egyéb érdekek megjelenése.
Olyan projekt kidolgozása, mely lehetőséget ad nem csak a vészhelyzetek megoldására, hanem a különböző lakossági szolgáltatások elérésére is.	Együttműködési készség hiánya.
A kistérségi települési önkormányzatok, igényei alapján segítségnyújtás szervezése, szaktanácsadás, információk biztosítása az idősök biztonsága érdekében.	Közös érdekek fel nem ismerése, együttműködési készség hiánya.

A segítségnyújtás folyamata:

- Az igénybevevő vészhelyzet, vagy az általa megoldhatatlannak ítélt probléma esetén megnyomja a segélyhívó készüléken lévő „pánik gombot”.
- A diszpécserközpont munkatársa a jelzést észlelve szóbeli kapcsolatot létesít a megfelelő probléma meghatározás és probléma feltárás érdekében.
- A diszpécserközpont munkatársa értesíti a folyamatos készenlétben lévő gondozót a riasztásról és megadja a szükséges adatokat és információkat. Az ügyeletes gondozók (egyszerre Komlón és Szászváron) mobil telefonnal rendelkeznek, ami lehetővé teszi, hogy bármikor fogadhassák a riasztásokat.
- Az ügyeletben lévő gondozó a diszpécserközpont jelzésére a lehető legrövidebb időn belül a helyszínre érkezik. A rövid időn belüli helyszínre jutást Komlón társadalmi gondozók saját gépkocsijukkal biztosítják, Szászváron az önkormányzat gépkocsija és szükség szerint társadalmi gondozók gépkocsija segítik. A kistérség két pontján lévő ügyelettel a térség minden települése elérhető a törvényben meghatározott időn belül.
- A gondozó tájékozódik a helyzetről. Ha szükséges, felhasználja a letétben elhelyezett lakáskulcsot az igénybevevő lakásába való bejutáshoz. A leadott lakáskulcsokat, és az ellátáshoz szükséges eszközöket, valamint a használatban lévő adminisztrációt minden ügyeletes gondozó a készenléti táskában tárolja, és viszi magával a riasztás helyszínére.
- A riasztás okának elhárításához megteszi a szükséges intézkedéseket:

- saját maga szünteti meg a panasz okát (elsősegély, gyógyszer beadás, megnyugtató, alapápolási-gondozási feladatok elvégzése);
- egyéb szervezetek segítségét veszi igénybe, amelyek elsősorban:
 - mentőszolgálat
 - orvosi ügyelet
 - rendőrség
 - gyorsorvosi szolgálat (pl. csőtörés esetén) értesítése.
- A gondozó a kialakult krízishelyzet megnyugtató megoldásáig a helyszínen marad. A megtett intézkedésekről pontos dokumentációt vezet.
- Az igénybevevő kérésének megfelelően az általa megjelölt személyt telefonon értesíti a megtett intézkedésről.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás iránt folyamatosan bővülő igényekkel találkozunk, egyre ismertebb és elismertebb lesz a szolgáltatás.

Az újfajta segítségnyújtás elterjesztésének és megismerésének érdekében a Társulás Tanácsa szakmai javaslatra úgy döntött, hogy a készülékek telepítése, mindenki számára térítésmentes, valamint a mindenkor nyugdíj minimum 200%-ig ingyenes az igénybevétel. Az ennél magasabb jövedelműek a jövedelmük 2%-át fizetik havidíjként.

Az év folyamán összesen 533 segélyhívás volt, ebből 32 esetben kellett a gondozónőnek a helyszínen intézkedni. Ebből 25 Komlón, 5 Egyházaskozáron és 3 Magyarhertelenden volt. A riasztási esetek többségét a helyszínre vonuló szociális gondozó saját hatáskörében megnyugtatóan megoldotta. Az intézkedések során 5 esetben kellett ügyeletet orvos segítségét kérni és 6 esetben volt szükség a mentő hívására.

A riasztások okai:

Betegség, rosszullét:	23 esetben;
Pszichés probléma:	10 esetben;
Krízis helyzet:	3 esetben;
Higiénés szükséglet:	6 esetben;
Egyéb:	413 esetben;
Téves riasztás:	78 esetben.

A felsoroltakból is látszik, hogy a rendszert az igénybevevők rendeltetésszerűen használják, azokban a helyzetekben, amelyek számukra kezelhetetlenek. A riasztásokról minden esetben jegyzőkönyv készül, amelyben a gondozó dokumentálja a történeteket, és a megtett intézkedéseket. ***Több esetben mentettünk már életet a rendszer segítségével.*** A gondozók minden esetben képesek voltak a helyzetnek megfelelő adekvát intézkedések megtételére.

2010. évben a Szociális törvény változása miatt a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás már az ön kormányzatok részére nem köteles alapellátási feladat. 2009 év végén előminősítő pályázatot nyújtottunk be a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás további finanszírozására. A pályázatot befogadták, és a második körös sikeres pályázás után

80 készülék működtetésének finanszírozására köthettünk szerződést. A szerződés 2012. év végéig szól. A további működtetéshez újra kell majd pályázni.

Idősek klubja

A Szt. 65/F. § szerint:

- A nappali ellátás hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi (2010.-ben a szociális törvény kivette az étkeztetés feladatát az idősek klubja szolgáltatásaiból az ellátottak napközbeni étkeztetését).

Nappali ellátást az elmúlt évek során intézményünk a Komlói Kistérség három településén, Komlón, Szászváron, és Egyházaskozáron működtet. Az átszervezés kapcsán megfogalmazott ***leghangsúlyosabb feladatunk volt a vidéki intézmények kihasználtságának növelése, a megfelelő szakmai adminisztráció bevezetése, valamint az intézményekben a foglalkoztatás minőségének emelése volt.*** A szakmai színvonal emelését nehezítette, hogy a vidéki ***intézményekben nincs külön szakmai vezető,*** az irányítói feladatokat az intézményvezetői feladatok mellett én magam látom el. Mivel mindkét vidéki telephelyhez házi segítségnyújtás is kötődik, hamarosan nyilvánvalóvá vált, hogy a „távirányításhoz” meg kell találni a megfelelő technikát. Meg kellett tanítani a munkatársakat arra, hogy feladattól függetlenül egy-egy munkacsoportként tekintsenek magukra. Mindkét telephelyen meg megbíztuk egy munkatársunkat, az idősek klubja és a házi segítségnyújtás vezetőinek egy személyben történő helyettesítésével. Így a megbízott dolgozó látja el a napi feladatokban a szervezési és irányítási feladatokat, közvetíti napi telefonos kapcsolat során a problémákat, kérdéseket a vezetés felé, és számol be a végzett tevékenységről. A gondozási munkát ***egyéni gondozási terv*** alapján végezzük mindhárom intézményünkben. Törekedtünk arra, hogy az év során közös rendezvények, események szervezésével elősegítsük a klubokban gondozott idősek és az ott dolgozók megismerkedését, és hogy a közös élmények segítségével erősítsük az ellátottak és a munkatársak kapcsolatait. Nyáron közös kirándulásra vittük a három idősek klubja tagjait, Szigetvárra. A közösen töltött nap sikeréhez anyagi támogatással járultak hozzá Komló, Szászvár és Egyházaskozár polgármesterei.

Komló, „Arany Alkony” Idősek klubja:

Az idősek klubjában 2009-ban ***21 fő*** főleg ***idős embert*** látunk el. ***Működési engedélyünk 20 fő*** folyamatos ellátására szól. A város kenderföldi részén, munkanapokon 7 – 15 óráig tart nyitva az intézmény. Még egy idősek klubja működik

Kökönyösben, ami a kiszervezés során a „Szent Borbála Otthon” Szociális KHT működtetésébe került.

Büszkeségünkre az idősek klubja évek óta teljes kihasználtsággal működik jelezve azt, hogy jelentős az igény a szolgáltatás iránt és azt is, hogy az általunk segítettek –és az intézménybe látogatók – megelégedéssel viszik tovább jó hírünket.

Ellátottjaink szociális helyzete változó képet mutat. Még mindig vannak olyan tagjaink, akik igen alacsony jövedelemből kénytelenek élni, de időseink mintegy 30% - a, megélhetést elegendő szinten biztosító jövedelemből él. Klienseink nagy többsége egyedülálló, - lakásában egyedül él, – de többségük rendszeres kapcsolatot tart fenn a családjával.

A jogszabályi feltételeknek megfelelő esetekben időseinknek a jogosultságokhoz való hozzájutásban jelentős segítséget nyújtunk. Fontosnak tartjuk azt, hogy életvitelükhöz megkapják mindazt a pénzügyi támogatást, amire a szociális rendszer lehetőséget ad. Szociális helyzetük javításához a különböző – önkormányzat által nyújtott – pénzbeli ellátások ügyintézésével járulunk hozzá.

Az intézményünkben segített idősek 42 %-a 70 éven felüli. A legfiatalabb kliens 54 éves, a legidősebb 89 éves. Ellátottjaink körében „természetesen” megtalálható az összes idősorra jellemző betegség, és minden esetben halmozottan. A mozgásszervi betegségek szinte minden esetben jelen vannak, és jelentősen megnehezítik időseink önálló életvitelét.

Az intézményben háromszori étkezést biztosítunk, többféle diétára is van lehetőség. A Tánczos és Társa Praxis BT. konyhája biztosítja magas színvonalon ezt a szolgáltatást. Lehetőséget biztosítunk a személyi higiéniével kapcsolatos igények kielégítésére (fürdés, mosás), amivel több ellátottunk is él. Segítséget nyújtunk a szakorvosi rendelésekre, a kórházba, a különböző vizsgálatokra való eljutáshoz, segítünk a hivatalos ügyek intézésében. Rendszeres egészségügyi gondozás folyik, a háziorvosokkal szoros kapcsolatot tartunk.

A szakmai igényesség megköveteli, hogy folyamatosan színesítsük a foglalkoztatást, változatos, egyénre szabott lehetőségeket adjunk az aktivitás megőrzéséhez, és fenntartásához. Különösen nagy kihívást jelentett a kollégáknak, hogy a demencia, a leépülési folyamat, különböző szakaszában lévő ellátottjaink részére inger gazdag környezetet biztosítsanak, segítsék a személyiség identitásának minél tovább való megőrzését. Ezzel együtt olyan gondozást biztosítsanak, amely szeretetet és biztonságot nyújt ellátottjainknak. A mentális gondozás és a foglalkoztatás elismerten magas színvonalú, valós közösségépítő tevékenység folyik az intézményben. Szakmai eredményként értékeljük, hogy klubtagjaink nagy számban vesznek részt az általunk szervezett rendezvényeken, programokon. Idős koruk - és betegségeik – ellenére el tudjuk érni, hogy szívesen látogassák a társ intézmények által szervezett programokat is.

Az elmúlt év során hagyományoknak megfelelően az intézmény szervezte meg az idősek hónapja rendezvény sorozat kapcsán a „Ki mit tud?”-ot. A testvér klubok idősei is nagy kedvvel és szép eredményekkel szerepelnek már ezen a rendezvényen. Az ellátotti érdekképviselő sok éve hagyományosan jól működik a klubban, példát adva a vidéki intézményeinknek is.

Két fő dolgozó látja el a feladatot. Az idősek klubja vezetői feladatainak ellátásával a gondozóház vezető gondozóját bíztuk meg. Több évig működött az intézményben

(idősek klubja, és gondozóház) mentálhigiénés csoport, mely sok pozitív eredményt hozott a foglalkoztatásban. Tavaly személyi változások miatt ez a csoport felbomlott és új formában gondoltuk újra szervezni a csoportot, melynek munkájába bevonjuk a két vidéki telephelyet is. A három klub munkatársai változó helyszínnel havonta találkoznak, és egyeztetik a foglalkoztatással, mentálhigiénés tevékenységgel kapcsolatos elképzeléseiket.

Az intézmény több tekintetben nem felelt meg a végleges működési engedély megszerzéséhez szükséges tárgyi feltételeknek. A személyi és a szakképzettségi feltételeknek már megfelelünk .A gondozóház megszűnésével a tárgyi feltételek is rendelkezésre állnak az intézményben. Az év során szakmai és kisegítő tevékenységekre segítséget kapott az klub a közcélú foglalkoztatás keretében. Hasznos segítség volt, amivel az idei év során és élni kívánunk.

Egyházaskozári Idősek klubja:

A településen már régóta működött az idősek klubja, tehát a szolgáltatás elfogadtatásával nem volt probléma. Az itt dolgozók, és az önkormányzat már az előző évek során is mindent elkövettek azért, hogy megfelelően gondoskodjanak a település idős lakosairól. Az átszervezés kapcsán az addigi 15 főről **20 fő ellátására kértünk működési engedélyt** a gazdaságosság javítása érdekében. Ezzel együtt ez jelentős ellátotti kör bővítési feladatokat is előre vetített. Az addigi **15 fő** ellátottról két gondozónő gondoskodott. A kezdetekben itt is problémás volt a térítési díjak elfogadtatása. Az Önkormányzat nyújtott segítséget azzal, hogy az alacsony jövedelmű igénylőknek támogatást adott az igénybevitelhez. Mindezen felül az ellátottak ingyen reggelizhetnek is az intézményben. Ennek költségét szintén az önkormányzat fizeti. Az idősek klubjában 20 fő segítségét végezték tavaly, egész évben a munkatársak. Az átlag életkor: 69,47 év. 11 férfi 10 nő. A szakmai adminisztráció javítása itt is feladat volt. Az új adminisztrációs elvárásoknak sikeresen meg tudtak felelni a kollégák. Az év során háromszor kellett hosszabb időszakot átvészelni rendkívüli körülmények között, a házi segítségnyújtásban dolgozó gondozó, vagy az egyik klubos munkatárs betegsége miatt. A klubban dolgozó munkatársak erőfeszítéseinek köszönhetően, valamint az önkormányzat segítségével sikeresen megoldottuk a nehézségeket úgy, hogy minden rászoruló idős embert elláttunk. Erőssége az intézménynek, hogy az ellátottak körében a napi gondozás minden eleme megjelenik, és szakszerűen megoldott. Az intézmény rendezte meg 2009.-ben a farsangi bált, melyen mindkét testvér klub tagjai is részt vettek. Az idősek hónapja keretében megrendezett „Ki mit tud” –on harmadik helyezést értek el. Kirándultak Mocsoládra, az „Őszi fény” otthon lakóit látogatták meg. Kirándulást szerveztek a Bikali Reneszánsz élményparkba is. Rendszeres program a sószoza látogatása is, melynek jótékony hatásait - légutak tisztítása, erősítése- szívesen élvezik az idősek. A szakmai munka - főleg a foglalkoztatás, a mentális gondozás, a konfliktus kezelés javítására - létrehoztuk a térségi mentálhigiénés munkacsoportot. Ezt a támogatást idén is várjuk.

Szászvári Idősek Klubja:

Az intézmény 2007.ben ünnepelte a 10 éves fennállását. Tehát mondhatjuk, hogy a településen hagyománya volt ennek az ellátási formának, a működés megkezdésekor mégis számtalan hiányosságot tapasztaltunk. A klubban **25 fő ellátására van működési engedély**, ezzel szemben 2007. januárban az ellátotti létszám 14 fő volt. 2009. december 31-én 21 fő klubtag volt. 12 nő, 8 férfi. A településen megindult 2007. év elején a szakmai szabályok szerinti étkeztetés is, egy fő helyi lakost alkalmaznak a feladatra, aki munkája során szorosan együttműködik a szászvári munkacsoportunkkal.

Az új intézményi struktúrában való működés számtalan változást hozott az addig itt dolgozók életében. Szerteágazó, sokrétű, lendületes szakmai munkára volt szükség. A kistérségi feladatellátás kezdetén megfogalmaztuk a rövidtávú és középtávú céljainkat: ***Mindenképpen bővíteni kellett az ellátotti létszámot, és jelentősen javítani a kihasználtságot, bebizonyítva, hogy érdemes az önkormányzatnak költeni az intézmény működtetésére. A megfelelő szakmai adminisztrációt ki kellett alakítani, a foglalkoztatást alapjaiban megreformálni, és kiemelt feladatul tűztük ki az intézmény szakmai hírnevének javítását, mind az önkormányzat, mind a település lakosai körében.*** Az itt dolgozó munkaközösség sikeresen teljesítette a megfogalmazott célokat. A munkacsoport vezető helyettesítésével megbízott munkatársát munkamelletti képzésben beiskoláztuk, megfelelő szakképesítés és szakmai tudás megszerzéséhez.

Kollégáink az étkezésben dolgozó szociális segítővel együttműködve, az önkormányzat hozzájárulásával, az önkormányzat kocsiján szállítják be a távolabb élő, más módon bejárni képtelen mozgáskorlátozott időseket az intézménybe.

Az év során az itt dolgozók több sikeres rendezvénnyel és a gondozói munka folyamatos javításával járultak hozzá ahhoz, hogy ellátottjaink egyre jobban érezzék magukat az intézményben. A szüreti bált - a testvér klubok vendégül látásával, és nagy sikerrel - az intézmény rendezte meg. Szép eredményeket értek el a manuális foglalkoztatás terén is. Az óvodától elkészülő gyerekeket saját maguk készítette, ötletes labdával lepték meg. Az ajándéknak nagy sikere volt a gyerekek körében. A komlói „Szent Borbála” Otthon által hagyományosan megrendezett „Táncház” programról a zsűri külön díjával tértek haza. Az intézmény rendezvényein többször találkozhattak klubtagjaink a polgármesterrel, és a jegyzővel, ezzel is bizonyítva az önkormányzat és az intézmény jó, és eredményes együttműködését. Megalakult az intézményben az ellátotti érdekképviselő, amely az itt dolgozók segítségével jól működik. A klub életét érintő kérdésekben többször invitálták beszélgetésre az intézményvezetőt. A napi rendszerességű foglalkozások tartalommal való megtöltése, az ellátottak tiszteletén és szeretetén alapuló gondozói kapcsolat hozzájárult ahhoz, hogy mára közösséggé kovácsolódott az idejára idősek csoportja.

Mindenki, aki eltölt itt egy kis időt, részese lehet annak az egyedi, közvetlen vidám hangulatnak, ami jellemzője ennek a közösségnek.

„Arany Alkony”Idősek Gondozóháza

Szt.82. §. értelmében:

- Idősek gondozóházában elláthatók azok az időskorúak, valamint 18. évüket betöltők, akik önmagukról - betegségük vagy más ok miatt - időlegesen nem képesek gondoskodni.

Az engedélyezett létszám: 10 fő volt. 2009-ben – költségvetési okok miatt – született meg a döntés arról, hogy a gondozóházi ellátást az év során megszüntetjük. A Szociális Szolgáltató Központ tekintetében olyan magas volt a „megtakarítási kényszer”, hogy azt csak a szolgáltatás szűkítésével, és dolgozói létszám leépítéssel lehetett megoldani. A szolgáltatás megszűnését hosszasan készítettük elő, többször tájékoztattuk az ellátottakat (szóban és írásban) a várható eseményekről, és minden kapcsolatunkat felhasználtuk ahhoz, hogy 2009. október 31-re minden gondozottunkat megnyugtatóan elhelyezzük. A létszámleépítés – és az ellátotti létszám folyamatos csökkenése – miatti dolgozói átcsoportosítások (és azok következményei) nehéz feladat elé állították az itt dolgozókat. A klub dolgozóival összefogva, áldozatos munkával biztosították az utolsó napokig az itt lévő idősek ellátását. Rendkívüli nehézségeket okozott az ellátás megszüntetése miatti bizonytalanság érzésének kezelése, feloldása, ráadásul úgy, hogy maguk a dolgozók is tele voltak kétségekkel és bizonytalansággal. Mindenki, (gondozók és idősek egyaránt) nehezen élték meg ezt az időszakot. Kemény munkát végzett az intézmény vezetése is annak érdekében, hogy az átszervezés, - és közben az idősek ellátása – valamint az ellátottak elhelyezése rendben végbe menjen, és a megtakarítási terv megvalósuljon. Nem kívánunk magunknak több ilyen időszakot.

Négy éve **Rúth Stickler asszony jelentős magán adományai** segítségével intézményünk otthonosságát, és kényelmét folyamatosan javítani tudtuk. És ez ebben az évben is így volt.

Hajléktalanok Átmeneti Szállása

„ Biztonságot nyújtó lakhatás, megfelelő élelem és emberi kapcsolatok nélkül az út nem járható az utcáról vissza a társadalom felé.”

Mong's filozófiája

(a Londoni Hajléktalanokkal.Foglalkozó Központ)

Komló városában már 1991-ben megkezdődött a hajléktalanok ellátása. Megfelelő törvényi szabályozás hiányában, a kezdeti időszakban folytatott segítő munkát a felismert szükséglet hívta életre. A rendszerváltás után városunkban nagyon hirtelen

nyilvánvalóvá váltak azok a társadalmi kihívások, amelyekre megfelelő válaszokat kellett adni. Megjelent a munkanélküliség és vele együtt a hajléktalanság. A szociális munka fogalomkör ekkor még ismeretlen volt a társadalomban, ezekben az években indult be országosan a szociális munkás képzés. Az ilyen jellegű segítő munka jellemzője inkább a jó szándékú amatőrizmus volt, mint a professzionális segítség. Ez, nem csak a mi városunkra jellemző specialitás volt, de elmondható az ország egész területén meginduló hajléktalan ellátással kapcsolatosan is. Az intézmény, és a munkatársak szakmai tudása jelentős fejlődésen ment keresztül az elmúlt tizenhat évben. Az ellátás tárgyi feltételei pályázati lehetőségek sikeres felhasználásával jelentősen javultak, és minden tekintetben megfelelnek a jelenlegi jogszabályi előírásoknak. A szakmai létszám és szakképzettségi feltételek is megfelelőek lettek ahhoz, hogy a tavalyi évben **végleges működési engedélyt szerezhettünk**.

A Hajléktalanok Átmeneti Szállásán **24 fő** részére tudunk megfelelő körülményeket biztosítani a Komló területén, valamint a Komlói Kistérség területén életvitelszerűen tartózkodó, hajléktalan személyek részére a lakhatásra, valamint az intézmény életvitelszerű használatára. Segítséget nyújtunk a szociális munka eszközeivel a munka világába és a társadalomba való visszailleszkedésre, segítjük az alapvető fizikális-, mentális-, és szociális szükségletek kielégítését.

Szolgáltatásaink:

- egyénre szabott bánásmód, egyéni esetkezelés (esetfelelős rendszer, utógondozás);
- kapcsolattartás a munkaügyi központtal;
- hivatalos ügyek intézése;
- családi, társadalmi kapcsolatok ápolása;
- intézményen belüli közösségi élet szervezése;

A Hajléktalanok Átmeneti Szállása szervesen illeszkedik a Komlói Kistérség szociális ellátó rendszerébe. A Szociális Szolgáltató Központ integrációjában szoros munkakapcsolatot tart fenn, a központ egyéb szakmai egységeivel. Az integrált intézmény egyes szolgáltatásai átjárhatóak, azok az egyéni szükségleteknek megfelelően rugalmasan alakíthatóak.

A hajléktalanság olyan **általános komplex hiányállapot**, melyből az emberi lét legalapvetőbb elemei szorulnak ki.

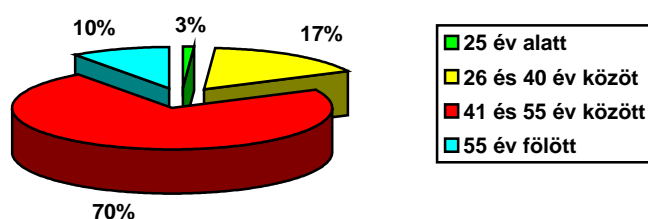
- a munka,
- a lakás.
- a (fizikai és lelki) egészség,
- az interperszonális kapcsolatok,
- a társadalmi megbecsülés.

Ez az öt hiány olyan egymásba illeszkedő, **általános deprivációként** jelenik meg, melynek egyes elemei, nemcsak önmagukat, hanem egymást is folyamatosan erősítik, egyre súlyosabb és kilátástalanabb helyzetet teremtve. A hajléktalan ellátásban

kiemelten fontos, hogy a kliens bizalommal fordulhasson az őt segítőhöz, ezért **egyéni kliens-vezetést** alkalmazunk.

Ellátottak jellemzői (létszám, életkor, betegségek, szociális helyzet):

Az átlagos létszám 2009 évben 24 fő volt. December hónapban 26 klienst láttunk el. A jellemző életkor 40-55 év, amely, mintegy kétharmadát teszi ki ellátottjainknak. Emelkedő tendenciát mutat az e fölötti korcsoport megjelenése az ellátásban. Öröndetes, hogy viszonylag kevés a 25 év alatti kliens.

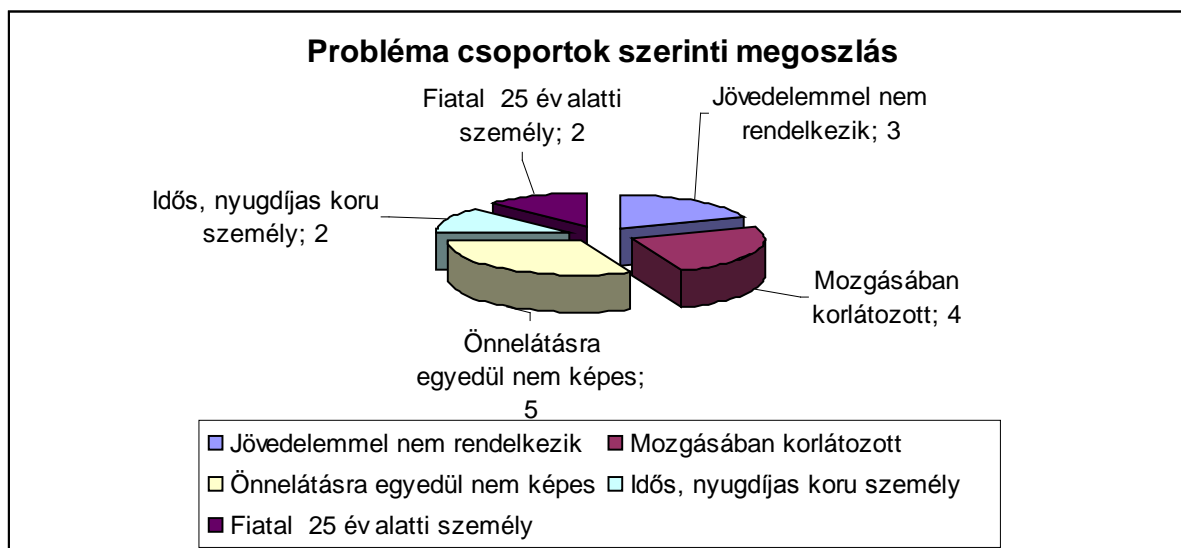
1. ábra
Az ellátottak életkor szerinti megoszlása

Pszichés problémák miatt jelenleg 5 főt kezelnek a kliensek közül. Betegségeik, főleg epilepszia, depresszió, viselkedési problémák, alkohol demencia, skizofrénia. Két fő ebből korlátozó gondnokság alatt van. Alkohol betegség valamilyen fokozatában 12 fő szenved. Ezek az esetek, általában enyhék, illetve közepesen súlyosak. Valamilyen belgyógyászati, és krónikus betegségben szenvedők aránya 10 fő. Ezek a betegségtípusok főleg szív és érrendszeri, tüdő, daganatos, ízületi, idegrendszeri, és emésztéssel kapcsolatos problémák. Folyamatos orvosi kontrollra szorulóók száma 14 fő, ebből a szociális munkatársak közvetlen segítségére 7 fő szorul.

Az ellátás biztosításában jelentős problémát okoz, hogy a szállón lakó, **folyamatos törődést igénylő kliensek száma megháromszorozódott** 2008- hoz képest. Statisztikai adatokból már kimutatható, hogy Magyarországon az évekkel ezelőtt elkezdődött szociális válság jelei mutatkoznak a Komlói Hajléktalanok Átmeneti Szállásán is. Megjelentek az alacsony jövedelemmel rendelkező, idős emberek, a jövedelemmel nem rendelkező, családi problémákkal küzdő fiatalok, és az egészségügyi ellátórendszerből kikerülő betegek, a pszichiátriai ellátó rendszer hiánya miatt a pszichés betegek. Megsokasodtak az olyan segítő tevékenységek, melyek az intézmény alap profiljából egyáltalán nem, de az élet által produkált problémákból következnek. Ezek a segítő folyamatok a következők:

- élelmezés (boltba járás, étkezésben segítségnyújtás)
- tisztálkodás (fürdetés, mosás)
- gyógyszerelés
- egészségügyi ellátás megszervezése (kapcsolattartás háziorvossal, betegszállító rendelés, egészségügyi intézménybe delegálás, stb.)
- pénzkezelés (térítési díjak, étkezési díjak befizetése, szükségletek anyagi fedezése).

Nagy kihívást jelentett mindez a munkacsoport részére, nem csak az újszerű feladatok miatt, hanem a Szociális Szolgáltató Központot érintő megtakarítási kényszer miatt. 2009 es évben a munkacsoport dinamikus változáson ment keresztül. Intézményi átalakítások következtében a csoport szakmai létszáma 2 fővel csökkent. Az intézmény folyamatos nyitva tartásához szükséges létszám közcélú foglalkoztatás keretében történő munkatársak felvételével valósult meg.

Az év harmadik negyedétől a munkabeosztás folyamatos kétműszakos 12 órás beosztásról, vegyes 3 műszakos 8 órás, illetve hétvégén 2 műszakos 12 órás beosztásra változott.

Az új munkaerővel sikerült megoldani a folyamatos nyitva tartást, és megfiatalítani az állományt, de sajnos, mind szakmai tudásban mind tapasztalatban, kevésbé

felkészültek az új kollégák. A közcélú foglalkoztatottak gyakori cserélődésük és alulfizettségük miatt, kisebb motivációt mutatnak. Ebből kifolyólag betanításuk újabb és újabb energiát vont el az amúgy is többletfeladatokat ellátó szakemberektől. Mindez újabb terheket rótt, a munkacsoport szakembereire.

Mindezek ellenére eredményeket mutathatunk fel munkánk során. Eredménynek értékeljük, hogy 24 ember számára az intézmény biztonságos és kultúrált lakhatási körülményeket tud teremteni. ***Az intézmény kihasználtsága 100%-os.*** Az elmúlt évek adatait átnézve, elmondható, hogy az ***ellátottak 20%-a került ki hosszabb- rövidebb időre az ellátásból.*** (1-5 év). A kikerülés lehetőségét többségében élettársi kapcsolat kialakítása, munkalehetőség, kisebb hányadában állapotának megfelelő intézménybe juttatás teremtette meg. Mindegyik esetben a szociális segítő munka eszközeit, és kapcsolat rendszereinket használva tudtuk segíteni a kikerülést. A ***„félutas” programunk keretében*** többek önálló életvitelét támogattuk, illetve egy éven túli időt töltenek már saját albérletükben. A ***„támogatott lakhatási program” keretében*** (országos projekt, melyre már kétszer sikerrel pályáztunk) segítettek közül öten tartósan önálló életet élni. Többek esetében az utógondozást eredményesen alkalmazzuk.

2007-ben ***elkészült az intézményben folyó szakmai munkára fejlesztett számítógépes dokumentációs rendszer***, aminek készség szinten történő használatát elsajátították a munkatársak. Szeretnénk a rendszert még tovább fejleszteni, és kiterjeszteni más intézményi formákra is. A munkatársak, a folyamatos képzés - és továbbképzésnek köszönhetően mára már megfelelő szintű szakmai tudásra tettek szert, alkalmasak az eredményes esetmenedzselésre, széleskörű szakmai kapcsolatokat alakítottak ki. Esete válogatja, hogy melyiknél mit tekintünk eredménynek. Egyes esetekben eredmény az, ha biztonságos lakhatást és életvitelszerű használatot tudunk biztosítani az intézmény keretein belül. Máskor az esetfelelős és a kliens együttműködése kapcsán reális és elérhető célként fogalmazható meg, a munkahelytalálás, és az önálló életvitel megteremtése. Eredménynek tekintjük azt is, hogy lakóink többsége rendszeresen fizeti az intézményi ellátásért a térítési díjat, nagy többségük rendszeresen igénybe veszi a Központ által biztosított szociális étkeztetést, ami szintén térítés köteles. Az elmúlt évek során közösen dolgoztak a szálló festésén, közös munkával alakították ki az új dohányzó helyet, többen rendszeresen segítenek a szomszédos Gondozóházban. Évente 4-5 fő rendszeresen részt vesz a közfoglalkoztatási programokban is. Az itt lakók kisebb, közös céljaik elérése érdekében – többször kezdeményeztek közös gyűjtést járandóságaikból. Mindez azt mutatja, hogy a kitartó és céltudatos szociális munka eredményeként elmozdultak (a társadalom által korábban támogatott) „nekünk ez jár” felfogásukból. A Szociális Szolgáltató Központ 24 millió forintot nyert pályázaton, melynek megvalósítása konzorciumi együttműködésben történik a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, illetve a Családok Átmeneti Otthonával.

A projekt címe: [Nekem is van helyem - Hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációját segítő program Komlón \(TÁMOP-5.3.3-08/2-2009-0011\)](#)

Benyújtásra került INT-2009 „TÁRGYI FELTÉTELEK JAVÍTÁSA ESZKÖZBESZERZÉSSSEL” nevű pályázat, ahol 1 millió forint értékben pályázunk az intézmény állagának javítására heverők, éjjeli szekrények, olvasó lámpák, irodabútor, számítástechnikai irodatechnikai eszközök beszerzésére.

A segítő folyamat partneri viszony, melynek eredményessége a segítő és a segített felelős hozzáállásán múlik. Munkatársaink maradéktalanul magukénak vallják azt az elvet, hogy **„kigondozást” a kliens ellátásba kerülésének pillanatában meg kell kezdeni.**

Hosszú évek tapasztalata, hogy minél hosszabb időt tölt el valaki az ellátásban, annál nehezebb „megmozdítani”, elindul az úgynevezett „hospitalizációs folyamat”. Azt azonban tudomásul kell venni, hogy **nem mindenki alkalmas önálló életvezetésre.** Nyilván, a koruk, illetve betegségeik következtében önellátási képességeiket elvesztett lakóink már nem lesznek alkalmasak a „kigondozásra”, az ő intézményi elhelyezésük lenne a megoldás. Mivel országosan igen kevés hajléktalanokat ápoló-gondozó otthon van, és a pszichiátriai intézetek számát is jelentősen csökkentették (miközben a pszichiátriai problémákkal küzdők száma folyamatosan emelkedik) eléggé kilátástalannak tűnik ez a törekvésünk. Ennek ellenére néhány esetben sikerült beteg ellátottjaink részére megnyugtató elhelyezést találnunk.

Összegzés:

Az elmúlt évről elmondhatom, hogy számtalan nehézsége ellenére - a bevont ellátási formáknál és ellátási területeken - általában minőségi és mennyiségi előre lépést jelentett a Komlói Kistérség szociális ellátó rendszerét tekintve. Eredményeink biztatóak, de nem lehetünk elégedettek, mert még számos területen van javítani valónk. Az új intézményi struktúrában, a feladat ellátás bővülésével főleg a vezetői team munkája növekedett meg. Az irányítói, szervezői és ellenőrzési feladatok megsokszorozódtak. Munkánkat jelentős tárgyi és személyi hiányok nehezítik. Gondolok itt a kisegítő és adminisztratív személyzet teljes hiányára, illetve, hogy elengedhetetlenül szükséges lenne egy gépkocsi beszerzése is. Az átszervezés és létszámleépítés hatásai minden munkacsoportnál negatívan jelentek meg. A munkatársak frusztráltak, túlhajszoltak, és ez jelentős veszélyeket rejthet a segítő munkában, hiszen a segítő legfőbb munkaeszköze saját maga. A kiégés pedig a valós segítség nyújtás legnagyobb ellensége. Kisebbségi eszközfejlesztéseket végre tudtunk hajtani önerőből az év során, de az előbb felsoroltakhoz szükség van a Társulás Tanácsának támogató hozzáállására.

Az elmúlt években energiáinkat főleg a meglévő szolgáltatások megtartására és azok minőségének javítására koncentráltuk, **az elmúlt év megfogalmazott célja az volt, hogy eredményeket érjünk el a szolgáltatási paletta további bővítésében. Ezt a célunkat sikeresen teljesítettük. Újabb településeket vontunk be az alapszolgáltatásba, lehetővé téve azt, hogy a települések idős polgárai megkapják a szükségleteikhez igazodó segítséget, hogy a települések teljesíthessék törvényi kötelezettségeiket, és munkát biztosíthassanak saját lakosaiknak.**

INTÉZMÉNYI FILOZÓFIÁNK:

Meggyőződésünk, hogy az empátiánkat, a segítő szándékunkat és folyamatosan bővülő szakmai tudásunkat az emberek iránti szeretet és tisztelet szolgálatába állítva valós, és az élet számos területére kiterjedő segítséget tudunk nyújtani az arra rászorulóknak.

**Beszámoló
Családsegítő Szolgálat**

2009.

Komló Város Önkormányzata a 48 / 2001. (III. 29.) KHT számú határozatával 2001. március 29.-től kezdődő hatállyal létrehozta a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot az 1992. évi XXXVIII. Törvény 88. § (3) bekezdés, valamint az 1993. évi LXXIX. Törvény 37. § (1) és (5) bekezdése szerinti követelményeknek megfelelően a 132 / 2002. (X. 3.) KHT számú határozattal kibővítette feladat- és hatáskörét.

2007. január 1.-től Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás vette át az intézmény fenntartását. A feladat- és hatáskör ez után annyiban változott, hogy az ellátási terület kibővült a szászfürdői mikro-térséggel.

Az intézményen belül a személyes gondoskodás keretén belül a családsegítés önálló szakmai egységben történik.

Intézményünk ellátási területéhez tartozik Komló teljes közigazgatási területe, valamint a Kistérségi Társulás keretében a következő településeken végzett családsegítői munka szakmai felügyeletét látjuk el :

- Mánfa;
- Hosszúhetény;
- Magyarország, Liget, Mecsekpölöske;
- Magyarhertelend, Bodolyabér és

ahol a feladatot kirendelt családgondozók látják el. E tevékenységek kapcsán mindegyik családgondozó elkészítette az általuk ellátott településeken végzett munka éves beszámolóját, amelyet mellékelek.

Szászfürdőn és a hozzá tartozó településükön a családsegítő tevékenységet két családgondozó látja el, a mikro-térségi központ szakmai vezetőjének felügyeletével. A Szászfürdői Mikro-térségi Központ munkájáról külön mellékelem a beszámolót.

Szolgálatunknál 1 fő szakmai vezető, 3 fő családgondozó, 2 fő OFA támogatott családgondozó, 1 asszisztens, 1 adósságkezelő, 1 pszichológus (megbízási szerződéssel), 2 fő közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatott asszisztens és 4 fő vidéki családgondozó dolgozik.

Intézményünkben a családsegítő tevékenység végzésére 5 helység áll a rendelkezésünkre (1 dolgozói szoba, 1 váróhelység, 2 interjúhelység és 1 információs helység). Egy gyermekek számára fenntartott klubhelységet működtetünk a Gyermekjóléti Szolgálattal együtt. Kommunikációs felszereltségünk 3 telefonkészülék (1 vonal), 2 db számítógép internet hozzáféréssel, 2 db fénymásoló gép és 1 db Fax. (az egyik fénymásoló kizárólagosan az adósságkezelés szolgálatában, a másik a Gyermekjóléti Szolgálattal közös használatban; Fax gépet a teljes intézmény együttesen használja).

A Családsegítő Szolgálat feladata a családok komplex segítése.

A Szolgálat segítségét az ügyfelek minden kötöttség nélkül az ügyeleti rend figyelembevételével vehetik igénybe. A segítő tevékenység sikere érdekében az ügyfelek önkéntes együttműködése szükséges.

A Szolgálat a családsegítő tevékenységen belül **általános és speciális feladatokat** lát el.

Az általános segítő szolgáltatás keretében megelőző tevékenységet végez, melynek keretében észlelő- és jelzőrendszert működtet, így figyelemmel kíséri a lakosság szociális és mentálhigiénés helyzetét, a feltárt problémák illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzésére, valamint a családok életvezetési képességének megőrzésére és problémáinak megoldására, megszüntetésére törekszik.

A családsegítés keretén belül

- Tájékoztatást nyújt a szociális, a családtámogatási és a társadalombiztosítási ellátások formáiról, az ellátáshoz való hozzájutás módjáról,
- szociális és egyéb információs adatokat gyűjt az ellátást igénybevevő megfelelő tájékoztatása érdekében,
- pszichológiai és egyéb tanácsadást szervez,
- közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programokat szervez (üdültetés, táboroztatás, gyermekfelügyelet stb.),
- segítséget nyújt az egyének, a családok kapcsolatkésztségének javításához,
- segíti speciális támogató, önsegítő csoportok szervezését, működtetését,
- ellátja a rendszeres szociális segélyezettekkel kapcsolatos együttműködési kötelezettségből adódó feladatokat,
- helyet biztosítunk az Egyenlő Bánásmód Hatóság ügyfélfogadásának.

A speciális szolgáltatás keretében a tartós munkanélküliek, aktív korú nem foglalkoztatottak, fiatal munkanélküliek, az adósságteherrel, lakhatási problémával küszködők illetve a fogyatékkal élők, krónikus betegek számára egyéni esetkezelés keretében biztosítjuk szolgáltatásainkat.

A *szenvedélybetegekkel* (alkohol, gyógyszer, játék, drog stb.) kapcsolatos tárgykörben jelenleg két kollégánk 12 lépéses önsegítő csoportok vezetésével kapcsolatos képzésen vett részt és a közeljövőben az ott megszerzett tudással csoportfoglalkozások keretein belül próbálnak segítséget nyújtani az alkoholbetegeknek és családjaiknak. Ezt a szolgáltatást igény szerint a térségi településeken is megjelentetjük.

2009-ben Szolgálatunk az OFA pályázati lehetőségét kihasználva két családgondozó két éves foglalkoztatását nyerte meg. Ezek a családgondozók kizárólagosan a *rendszeres szociális segélyezettekkel* kapcsolatos kötelező együttműködés keretein belül egyéni családgondozást, re-szocializációs és kulcs-képességfejlesztő csoportfoglalkozásokat és közösségi szociális munkát végeznek. Tevékenységük során ebben az évben 75 ügyféllel vették fel a kapcsolatot.

A családsegítő szolgáltatás tevékenységi körében a következő intézményekkel, szervezetekkel van kapcsolatunk:

- a Polgármesteri Hivatal Szociális Irodája
- az Országgyűlési és az Önkormányzati képviselők
- a városi kórház és a házi orvosok
- a város iskolái, óvodái és bölcsődéje
- a kórház szociális munkatársa
- a Védőnői Szolgálat
- a Szociális Ellátó Centrum
- a Szociális Szolgáltató Központ
- a településen és környékén működő idősek otthonai
- a Munkaügyi Központ
- a Komló Városi Bíróság
- a Cigány Kisebbségi Önkormányzat
- a Belső Tűz Egyesület
- a Magyar Vöröskereszt
- a Katolikus Caritas
- a Kábítószer Egyeztető Fórum komlói szervezete
- a Mozgáskorlátozottak Egyesülete
- a Vakok és Gyengén Látók Szövetsége
- a helyi civil szervezetek (pl. Új Nap Klub, KIES stb.)
- a Rendőrség családi összekötőtisztje

- a rehabilitációs munkahelyek (Hablitas KFT, Rehabit, Fexton KFT, Főkefe Kft. stb.)
- Szigetvári Kultúr- és Zöld Zóna Egyesület stb.,

Munkánkat a következő **jogszabályok** határozzák meg:

- 1993. Évi III. Tv. Szociális törvény
- 1. /2000. (I. 7.) SzCsM. Rendelet
- Komló Város Képviselőtestületének 2/2007. (II.12.) számú rendelete: A szociális ellátási formákról és támogatásokról
- Komló Város Képviselőtestületének 17/2005. (VII. 4.) számú rendelete: Az adósságkezelési szolgáltatásról és ezeknek módosításai.
- Ezen felül a kliens feltárt problémája alapján a rendelkezésre álló joganyagot széles körben használjuk.

Továbbá munkavégzésünk etikai elveit a Szociális Munkások Etikai Kódexe tartalmazza.

Programjaink:

A város középiskoláiban és kollégiumában megrendezett **Egészségnapok** keretein belül kollégáim az iskolai védőnő meghívására Drog –Totót, felvilágosító, tájékoztató beszélgetést folytattak a gyerekekkel, így aktív szerepet vállalunk fel ebben a programban is az ifjúság egészségnevelésében és a drog prevencióban.

Július hónapban a ” **Focival a drog ellen” Kallódó Vándorkupa** elnevezésű rendezvény megrendezésében vettünk részt, mely során több korcsoportban mérkőztek meg egymással a fiatalok.

A Kupa már több éve kerül megrendezésre és egyre növekszik az érdeklődők száma. Idén a térségi családgondozók is toboroztak településükről csapatokat (Mánfa, Magyarhertelend, Szászvár stb.). Így idén 23 csapat mérkőzött meg egymással. Az egyhetes mérkőzéssorozaton közel 220 gyermek sportolhatott kulturált körülmények között.

A csapatok jutalmazásához támogatókat kutattunk fel a helyi cégek, vállalkozók köréből és adományokat gyűjtöttünk tőlük.

2009 májusában Szolgálatunk munkatársai részt vettek a városi **Gyermeknap** rendezvény lebonyolításában. A Községek Háza területén több helyszínen, többféle feladattal várták a gyerekeket. A sportfeladatok, sorversenyek, a terméskép készítés, papírmunkák, rókavadászat, baba- sátor (Biztos Kezdet Klub), és szatócsbolt várta az érdeklődőket.

A Gyermekvédelmi Központ szervezésében az általunk gondozott gyerekek és családjaik sok kedvezményes programban vehettek részt pl. Budapesti kirándulások; hajókirándulás Szentendrére, Szépművészeti Múzeum, Állatkert, Terror Háza, 3D mozi, Vajda Hunyad Vára, Mezőgazdasági Múzeum; Visegrád, Pécsi Nemzeti Színház, Uránia Mozi különböző kedvezményes előadásai stb. .

Alkalmanként kb. 40 férőhelyet biztosítanak a komlói és a kistérségi gondozott családok számára, amelyet a nagy érdeklődésre való tekintettel könnyen és gyorsan feltöltünk, és így maradéktalanul kihasználják ügyfeleink. A gyermekek olyan élményekkel térhetnek haza a programokról, amelyekre a családjuk anyagi háttere miatt nincs esélyük.

A fentiekén kívül a nyári időszakban is több prevenciós jellegű megoldással kíséreltük meg lekötni a gyermekeket és fiatalokat:

Az elmúlt három évben már ismert programelemként mutatkozott a palettán a **túraszervezés**. Kétheti rendszerességgel vártuk a résztvevő gyermeket és gyalogtúrákat, szabadidős programokat kínáltunk nekik. A túrák kimondottan Komló környéki kirándulásihelyeket célozták meg, ahol szép táj, jó levegő és sok látnivaló akadt. Így eljutottunk a Mánfai Árpádkori templomhoz, a Körtevényi Forráshoz, a kölyuki barlanghoz, a sikondai pihenőparkba és a Zengőre is. Ezt a programot is sokan keresték és kellemes élményekkel tértek haza.

Ebben az évben a térségi kollégák által szervezett túrákhoz is toboroztunk komlói gyerekeket és ugyanakkor a Komló környéki kirándulásokra is hívtunk térségi gyerekeket.

A nyári időszak végén általános iskolai tanulók **pótvizsgára való felkészítését** is felvállaltuk. Kollégáink különböző tantárgyakból vállalták az oktatást. A programban részt vevő gyerekek sikerrel vizsgáztak augusztus végén. Az iskolák egy része köszönőlevélben ismerte el tevékenységünket.

A nyári időszakban a megyei Gyámhivatal szervezésében **szociális gyermekétkeztetés** keretében 2009. június 16.-tól augusztus 14.-ig naponta 320 főnek tudtunk meleg ételt osztani a Gagarin utcai Általános Iskola konyháján.

A kistérség településein a szociális gyermekétkeztetést többnyire hideg élelmiszer-csomagok és étkezési utalványok formájában tudták a családok felé közvetíteni a családgyozók.

A tanév elején pedig a **Sétáló Ki Mit Tud** elnevezésű **akadályversenyt** szerveztünk meg a város és a térség iskolái között, már második alkalommal, mely során a 7-8. osztályos tanulók adhattak számot rátermettségükről és helyismeretükről. Idén 12 osztály versenyzett, mert ebben a versenyben részt vettek többek között Magyarország, Egyházaskozár iskolájának tanulói is. Ebben a programban sok helyi szervezet és intézmény volt segítségünkre, pl. a városban működő védőnői szolgálat, a Helytörténeti Múzeum, a Honismereti és Városszépítő Egyesület, a Polgármesteri Hivatal, Mecseki Erdészeti ZRT., a Tűzoltóság és a Rendőrség, akik a gyermekek számára nagyszerű akadályokat prezentáltak. A feladatok sok területet felöleltek; a város ismeretét, történetét, helyi érdekességeket, a csecsemőgyozás és az elsősegélynyújtás alapjait, a különböző deviáns élethelyzetek felismerést, értelmezését, tűzrendészeti alapismereteket, közlekedéssel és drogokkal kapcsolatos ismereteket, természetes környezetünk szépségét, érdekességeit.

Az akadályverseny keretében intézményünk is szervezett akadályt, melynek keretében az esélyegyenlőséget szem előtt tartva próbáltuk a gyermekek empatikus képességét fejleszteni a korlátokkal élőkkel kapcsolatban: csomós olvasás, sötétszobás öltözés, tapintásos arcfelismerés, néma activity feladatcsoportokban mérhették össze tudásukat, képességeiket. Emellett a gyermekszegénység témájában plakátkészítési feladatot kaptak még tőlünk.

Az akadályverseny résztvevői ajándékokat vehettek át, amelyeket a helyi cégek, vállalatok; illetve a szervezésben és a lebonyolításban részt vevő szervezetek, intézmények ajánlottak fel.

2009-ben több alkalommal rendeztünk **kreatív kuckót**. Ezeken a napokon komlói és térségi gyerekek kipróbálhatták kezűgyességüket. Csodálatos munkák születtek az őszi terményekből, a gyöngyökből, a karácsonyi papírmunkákból; a sokféle technikával elkészített ajándékok, lakásdíszek nagy szeretettel, igyekezettel készültek.

Ezekén a napokon 10-15 gyerek vett részt a munkában.

A Szolgálat munkatársainak jelenlétére számíthattak a kistelepülések vezetői **Falunapi** rendezvényeiken, ahol kollégáink kreatív elfoglaltságokkal kötötték le a gyerekek figyelmét és aktívan részt vettek egyéb programrészek megszervezésében is.

2008 őszén sikeresen pályáztunk az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretein belül a **TÁMOP- 5. 2. 5, A gyermek és fiatalok integrációs programjai** gyermekvédelmi komponensében.

A program célja, hogy a családban élő és a Gyermejkölési Szolgálat klienskörébe tartozó 10 év feletti csellengő gyermekek és családjaik komplex megsegítését szervezzük, azért, hogy a csellengő fiatalok és családjaik problémáinak feltárásával és kezelésével a fiatalok visszaintegrálhatók legyenek a normál rendszerű iskolai oktatásba. Komló és Kistérségében 80 gyermek és családja a célcsoport (37 szülő).

A támogatás mértéke: 19.286 000 Ft

A program 2008. decemberétől-2009. decemberéig tartott.

A 80 gyereket és 37 szülőt a kistérség településeiből, létszám és probléma arányos felosztás szerint vontuk be a programba. A bevont fiatalok heti rendszerességgel vettek részt pszichoterápiás és személyiségfejlesztő csoportban. A családok minimum 4-szer 2 órás családterápiás ülésen vehettek részt. A fiatalok osztályfőnökeivel, ifjúságvédelmi felelőseivel heti rendszerességgel tartottuk a kapcsolatot. A célcsoport drámapedagógiai és fejlesztőpedagógiai ellátásban is részesültek. A családgondozók intenzív családgondozással az egész év folyamán a fiatalokban és a szülőkben a motiváció fenntartását voltak hivatottak ellátni.

A Belső Tűz Egyesület együttműködési megállapodás alapján a célcsoport tagjait bevonták szabadidős programjaikba, illetve egy speciális számítógépes program segítségével egyéni fejlesztést is biztosítottak a tanulási zavarokkal küzdő fiataloknak. Egész évben havi rendszerességgel szerveztünk a gyerekeknek szabadidős tevékenységeket, melyek általában hétfőgén (péntek délután vagy szombaton) zajlottak.

Így több alkalommal focizhattak a KBSK műfüves pályáján, Kárászon röplabdázhattak a városi sportcsarnokban, kosárlabdázhattak, az uszodában úszhattak. Szászváron megismerkedhettek a fazekasság fogásaival.

2009 augusztus 1-től 8-ig az Eger melletti Bogácson táborozhatott 40 gyermek és 20 szülő, ahol rendkívül tartalmas programokkal tettük feledhetetlenné részükre ezt az időt (élményfürdőzés, kirándulások, egri városnézés, vár látogatás, stb.). Fontos célja volt a tábornak a szülők és a gyerekek érzelmi kapcsolatrendszerének megismerése és pozitív irányban történő változtatása. (életmód tábor)

Mindezt azért tettük, mert hittünk abban, hogy a pályázati kiírásban vállalt feladatunkat (miszerint a célcsoport 80%-át sikeresen reintegrálhatjuk a normál rendszerű iskoláztatásba, hogy a csellengést a célcsoportnál visszaszoríthatjuk, és, hogy a foglalkozások hatására az egyéb devianciák is csökkennek) teljesíteni tudjuk.

A pályázat kiírói feltételrendszerének megfeleltünk, a részbeszámolóinkat elfogadták, a vállalt feladatainkat maradéktalanul teljesítettük.

Egy olyan módszer birtokában kerültünk, mellyel a deviáns viselkedést produkáló gyerekeket- a jelzőrendszer hatékony működtetésével, meglévő személyi és tárgyi adottságainkkal- programinkba tudjuk vonni, s még időben tudjuk korrigálni a gyerekek viselkedését azért, hogy az általánosan elfogadott normarendszer szerint tudjanak élni és érvényesülni.

A Családsegítő Szolgálat gondozási tevékenysége

A Szolgálat forgalma / 2009 /

	<i>Komló</i>	<i>Mánfa</i>	<i>Hosszúhetény</i>	<i>Magyar-szék</i>	<i>Liget</i>	<i>Mecsek-pölöske</i>	<i>Bodolya-bér Magyar-hertelend</i>
<i>Éves forgalom</i>	18.025	386	861	277	186	118	179
<i>Új kliensek jelentkezése</i>	1.749	26	96	69	54	42	28

A szolgáltatásokat igénybe vevők száma gazdasági aktivitás szerint

	<i>Komló</i>	<i>Mánfa</i>	<i>Hosszúhetény</i>	<i>Magyar-szék</i>	<i>Liget</i>	<i>Mecsek-pölöske</i>	<i>Bodolya-bér Magyar-hertelend</i>
<i>Aktív kereső</i>	206	20	16	10	8	6	4
<i>Munkanélküli</i>	288	10	11	27	26	12	4
<i>Inaktív kereső</i>	728	48	23	21	21	11	4
<i>Ebből nyugdíjas</i>	331	22	15	8	6	9	4
<i>Eltartott</i>	594	3	46	15	7	4	16
<i>Ebből kiskorú</i>	413	1	10	3	4	0	10

A szolgáltatást igénybevevők száma iskolai végzettség szerint

	<i>Komló</i>	<i>Mánfa</i>	<i>Hosszúhetény</i>	<i>Magyar-szék</i>	<i>Liget</i>	<i>Mecsek-pölöske</i>	<i>Bodolya-bér Magyar-herteleend</i>
<i>Tanköteles kornál fiatalabb</i>	221	0	1	0	0	0	5
<i>Általános iskola nyolc osztályánál kevesebb</i>	335	6	15	8	8	5	6
<i>Általános iskola nyolc osztálya</i>	646	37	38	23	21	16	14
<i>Általános iskola tíz osztálya</i>	28	0	0	12	4	0	0
<i>Befejezett szakmunkás-képző iskola, Szakiskola</i>	397	33	23	17	22	16	3
<i>Befejezett szakközépiskola</i>	97	2	11	3	6	2	0
<i>Befejezett gimnázium</i>	75	2	4	8	0	3	0
<i>Felsőfokú iskola</i>	17	1	4	2	1	0	0

A 2009-es évben munkánk során megfigyelhetővé vált, hogy ügyfeleink nagy része (80 %) az aktív korúakból kerül ki. A kor szerinti megoszlást figyelve a 60 év felettiek száma is viszonylag magas értéket képvisel. A nemek szerinti megoszlást figyelve 60-70 %-os arányban a nők túlsúlya érezhető.

A többéves statisztikai adatokból kiolvasható, hogy nagy a kliensáramlás az intézménynél. Legtöbb esetben az ügyfeleink *anyagi* természetű problémáikkal fordulnak a Szolgálathoz segítséget kérni, ezt követik az *ügyintézésben* való segítségkérés, a *gyermeknevelési* majd a *családi-kapcsolati* problémák. Jelentős számot képvisel még az *információkérés* is. Gyakori, hogy több probléma együttesen merül fel az első találkozás során.

A szociális információs szolgáltatás keretében tájékoztatjuk ügyfeleinket a szociális biztonság megteremtéséhez kapcsolódó ellátások és szolgáltatások elérhetőségéről, igénybevételének módjáról és a velük kapcsolatos szabályokról. Amennyiben az igényelt szolgáltatás helyben nem elérhető, kollégáink intézkednek a legkönnyebben elérhető ellátási lehetőség felkutatása érdekében a kapcsolatfelvételt és az ügyintézését igyekeznek megkönnyíteni.

Egyre elterjedtebb az elektronikus úton történő kérelembenyújtás, egyéb ügyintézés. Ezt a korszerű ügyintézési lehetőséget is előszeretettel használjuk ügyfeleink érdekében.

Egyre gyakrabban keresnek meg minket a munkaképesség csökkenéssel kapcsolatos ügymenetekkel, kérelmekkel, bírósági költségmentesség, rendszeres ellátások elérésével kapcsolatban.

Azokban az esetekben, amelyekben az ügyfél csak az alapproblémát tárja fel, megoldási javaslataink között megemlítjük az elérhető támogatásokat is.

Ügyfélfogadási tevékenységünk ezért megköveteli, hogy napi szinten legyünk tájékozottak a törvényi változásokkal.

A szakmai munka hatékonyságát e szempontból nézve jónak mondhatjuk, mert az esetek nagy részében megfelelő információk birtokában távozik az ügyfél – így tisztában van már azzal, hogy az adott ügyintézéshez milyen iratok szükségesek és hova kell fordulnia - emellett lehetősége nyílik olyan támogatáshoz való hozzájutásra, amelyről addig még nem szerzett tudomást (pl. szemétdíj kompenzáció, szociális kölcsön, egyszeri gyógyszersegély, méltányossági nyugdíj emelés, stb.).

Sok esetben egészségügyi problémákból kifolyólag a munkaképesség csökkenés megállapításával kapcsolatos ügymenet segítené a rendszeres ellátáshoz az ügyfelet. Ennek ügyintézésében is nagy segítséget nyújtanak a családgondozóink.

2003 év vége felé került a helyi rendeletbe egy újfajta ellátási forma, a **szociális kölcsön** melyet a Családsegítő Szolgálat kezdeményezésére vezetett be az Önkormányzat. Ez az ellátás olyan családoknak és egyéneknek nyújt segítséget,

akik rendkívüli élethelyzetbe kerültek és kamatmentes kölcsön formájában azonnali anyagi segítséget igényelnek. A Szolgálat minden esetben alaposan megvizsgálja az indokokat, átfogó környezettanulmányt, illetve feljegyzést készít, majd a Szociális Bizottság dönt az odaítélésről.

2004-ben összesen 17 ügyfél kérelmét vettük fel, ebből a Szociális Bizottság 5 kérelmet fogadott el. Így 2004-ben 300.000 Ft került kiosztásra.

2005-ben 23 kérelem lett a Bizottság elé terjesztve, ebből 14 lett pozitívan elbírálva. Ebben az évben 563.000 Ft-ot fizettek ki szociális kölcsön címén.

2006-ban 30 kérelemből csak 9-et támogatott a bizottság. Így 503.000 Ft kamatmentes szociális kölcsön került kiosztásra.

2007-ben 15 kérelemből csak 6 kapott támogatást. Így ebben az évben 340.000 Ft-került kiosztásra.

2008-ban 11 kérelemből 5 kapott támogatást. Így ebben az évben 280.000 Ft került kiosztásra.

2009-ben 27 kérelemből 14 kérelmet fogadott el a Bizottság. Így 810.000 Ft került kiosztásra.

A fennmaradó 13 darab elutasított kérelem elutasításának indoka leginkább az volt, hogy az egy főre eső jövedelem nem felelt meg a rendeletben előírtaknak. Más esetekben az ügyfelek problémajelzései nem minősültek rendkívüli élethelyzetnek illetve közüzemi hátralékok rendezésére használták volna fel a támogatás összegét, ezért került elutasításra a kérelmük.

A szociális kölcsön visszafizetésének ideje alatt, az ügyfelek az együttműködési megállapodás alapján a családgondozónak rendszeresen bemutatják a befizetett csekkeket és beszélhetnek vele a közben felmerülő nehézségeikről. Ez időtartam alatt a családgondozó háromhavonta környezettanulmányt készít. A problémás visszafizetések kapcsán a családgondozó feljegyzések segítségével tudatja a Szociális Irodával a feltárt nehézségeket.

2004 májusától bevezetésre került a **szemétdíj kompenzációs támogatás**, melynek keretében a szemétdíj tartozással nem rendelkező vagy háromhavi díjnál kevesebb tartozást felhalmozó, a megadott jövedelemhatáron belüli jövedelemből élő egyének és családok támogatása valósult meg. E támogatás elérése érdekében az ügyfelek intézményünkben adhatják le kérelmeiket a családgondozóknak. Az igényelt támogatás odaítélése feletti döntés a Szociális Bizottság hatáskörébe tartozik.

2004-ben 144 kérelmet vettek fel a Szolgálat munkatársai, melyből 134-et fogadott el a Bizottság, összesen 57.676 forint havi támogatást állapítottak meg részükre. Az évi támogatás így 692.112 Ft volt.

2005-ben 207 kérelem került a Bizottság elé, ebből 4 kérelmet elutasítottak. Az elutasítás hátterében a jövedelemhatárt meghaladó jövedelem állt. A szemétdíj kompenzációs támogatás címén ebben az évben 1.162.764 Ft-ot fizettek ki, ez havi 96.897 Ft támogatást jelent.

2006-ban 236 kérelem felett döntött a Szociális Bizottság, ebből 222 került elfogadásra, így a kompenzációs támogatásként ebben az évben 1.358.616 Ft-ot fizettek ki, ami 113.218 Ft havi támogatást jelent az egyének és családok számára.

2007-ben 241 kérelem készült el a Szolgálat munkatársainak segítségével. Ebből 231 kérelmet fogadott el a Bizottság, így összesen 1.633.207 támogatás jutott el az igénylőkhöz ebben az évben.

2008-ban 275 kérelemmel kapcsolatban döntött a Szociális Bizottság, ebből 267 került elfogadásra, így kompenzációs támogatásként ebben az évben 2.426.516 Ft-ot fizettek ki, ami 202.209 Ft havi támogatást jelent az egyének és családok számára.

2009-ben 317 család igényelte ezt a támogatást, ebből 315 családnak ítélte meg a Bizottság. 3.417.412 Ft éves, 284.784 Ft havi támogatás lett kiutalva szemétdíj kompenzáció formájában.

A Szolgálat a kliensek számára **természetbeli támogatásokat** is biztosított. Támogatókat kutattunk fel, adományokat kértünk klienseink számára, így pl.:

- tápszeradomány (a komlói Gyermekek otthon felajánlása)
- ruha, cipő és gyermekjáték adományokat gyűjtöttünk (magánszemélyek felajánlásai)
- ajándékok a focikupa résztvevőinek (komlói vállalkozók felajánlásai)
- egyéb rendezvények, programok résztvevőinek ajándékai (komlói cégek, vállalkozók, szervezetek felajánlásai)
- intézményünk bonyolította le a Szociális Minisztérium kezdeményezése alapján meghirdetett szociálisan hátrányos gyermekek nyári étkeztetését.

A szolgálat munkatársai igen nagy számban készítene a Komlói Városi Bíróság, Pécs Városi Bíróság, a Komlói Város Polgármesteri Hivatal Szociális Iroda, Dél-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ illetve a Gyámhatóság és a Gyámhivatal megbízásából **környezettanulmányokat**. A környezettanulmányok tárgya igen sokrétű lehet, többnyire bírósági illetve illetékhivatali ügymenetek előkészítéséhez használják fel ezeket.

2005 során 208, 2006 évben 148, 2007-ben 159, 2008-ban 110, 2009-ben 138 környezettanulmány készült

Az ügyfelek igényeinek maradéktalan kiszolgálása érdekében intézményünkben megbízási szerződéssel **pszichológus** is dolgozik heti 10 órában az

intézményünkben. Segítségükkel a kliens problémáját több szempontból tudjuk kivizsgálni és így esetkezelési munkánk is hatékonyabb.

2005. július 1-től Szolgálatunk beindította az **Adósságkezelési Szolgáltatást**, melynek keretében az 50.000-tól 266.000 Ft-ig terjedő közüzemi hátralék rendezésére kap lehetőséget az ügyfél. A Szolgáltatás két részre osztható; egyrészt az adósságkezelési tanácsadást, másrészt az adósságkezelési támogatást vehet igénybe az ügyfél.

A tanácsadás során taktikákat és praktikus pénzkezelési technikákat vázolnak fel a kollégák az ügyfeleknek. Ez már a támogatással kapcsolatos előgondozás, mely során a tanácsadó vizsgálja az ügyfél fizetési hajlandóságát és kapacitását.

Ezt követheti a támogatás, mely a következőképpen alakul: ha a bevonható adósságának 25%-át az ügyfél- önrészként egy összegben vagy részletekben - maga fizeti; az önkormányzat, illetve az állam támogatásként rendezi a fennmaradó 75%-ot.

2008-ban 487 ügyfél kereste fel a szolgáltatást, ebből 90 új kliens volt. A sikeres előgondozás után 11 esetben készült javaslat a támogatás érdekében.

Így a városban 2008-ban 941.004 Ft kintlévőséget rendeztek az ügyfelek a szolgáltatás segítségével.

2009-ben 798 ügyfelet fogadtak a kollégák az ügyfélfogadás során, ebből 70 ügyfél új kliens volt. A sikeres előgondozás nyomán 25 kérelmet és javaslatot továbbítottak a Szociális Iroda ügyintézői felé. Így ebben az évben 2.465.893 Ft kintlévőséget rendeztek ügyfeleink az adósságkezelés segítségével.

Kollégáim megfigyelték, hogy sok ügyfél nem működik velük együtt, hamar meggondolják magukat az előgondozással kapcsolatos kötelezettségek miatt.

Sajnos a rendeletben meghatározott szabályok miatt sok ügyfél nem kerülhet be a támogatottak közé. Nagyon sok esetben kizáró ok az, hogy az ügyfél által lakott ingatlan alapterülete túllépi a rendeletben meghatározott négyzetmétert, és a nagy alapterületű családi házban élő ügyfelek ritkán vehetik igénybe a támogatást. Másrészt a jövedelemhatárnak nem megfelelő egy főre eső jövedelem korlátozza az ügyfelek lehetőségeit. Sok esetben keresik fel a szolgáltatást olyankor is, amikor a szolgáltató megszüntette a szerződést az ügyféllel és behajtó céghez irányította a tartozást. Ilyen esetekben sem tudunk már segíteni, hiszen ez már egy olyan eljárást von maga után, amelybe az adósságkezelési szolgáltatás nem tud beavatkozni. Több esetben a társasház átvállalja lakójától a tartozást és azután keresi fel az ügyfél a szolgáltatást. Ilyenkor már szintén nem kezelhető a tartozás.

Az eseti munkák mellett munkánk leglényegesebb része a **gondozási folyamat** olyan családokkal, amelyek átfogó segítséget igényelnek. A gondozási folyamat

együttműködési megállapodás keretein belül működik, melyet klienseinkkel kötünk meg a folyamat elején. A gondozás során a családok, egyének paramétereit, alapproblémáját tárjuk fel és abból kiindulva, a szolgáltatásokat elérhetővé téve, újabb lehetőségeket felkutatva, önértékelésüket növelve segítünk kilábalni a problémáikból. Rendszeres családlátogatások történnek, melyek során a folyamatos állapotellenőrzés is megtörténik, tevékenységünk sikeressége így mérhetővé válik. A gondozási folyamat során eszközeink széles palettáját használjuk fel. A korábban leírt tevékenységeken túl a személyes ösztönzés eszköze nagyon sok esetben sikeres esetlezáráshoz vezet, mikor a kliens képessé válik az önálló problémamegoldásra.

Sok gondozási folyamat különböző intézményekben való elhelyezéssel oldható meg, de a várakozási listák miatt klienseink ügyében nem mutatkozik rövid időn belül megfelelő megoldás.

Gondozási tevékenységünk kiterjed a gyermekeket nevelő családokra is, mivel néhány esetben a kiskorú érdekei a gyermekjóléti szolgáltatás igénybevétele nélkül a szolgáltatás keretében is megfelelően biztosítható.

A családok kb. 10%-át közösen gondozzuk a Gyermekjóléti Szolgálattal, mert az általuk gondozott családok anyagi, lakhatási problémái, illetve egyéb más nehézségeik esetén a Családsegítő munkatársainak segítségével lehet a gondozott gyerekek veszélyeztetettségét megszüntetni.

Ebben az évben Komlón 97 család állt gondozásunkban, melyek közül 15 családról készült esetdossierét zártunk le.

A térségi kollégák tevékenységét tekintve a helyi igényekhez igazodva, a lakosságszám és a rászorultság függvényeként jelenik meg a Családsegítő szolgáltatás. Munkájuk rendkívül összetett, hiszen többnyire a helyi Polgármesteri Hivatal munkájába is besegítenek. Mánfán, Magyarorszákon és Magyarhertelenden a Hivatal folyamatos ügyfélfogadása miatt nehezen tudják a terepmunkát beleépíteni tevékenységükbe, holott a családokkal való rendszeres kapcsolattartás és a gondozási folyamat alakulásának figyelemmel kísérése elkerülhetetlen a siker érdekében.

Munkatársaink munkakörülményei és munkafeltételei nem minden esetben kifogástalanok, hiszen a kliensekkel történő beszélgetések az intimitás szempontjait szem előtt tartó interjúhelyiséget követelnének meg, amely sajnos hely szűke miatt nem alakítható ki több helyen. Ezzel szemben jó példát láthatunk Hosszúhetényben, ahol 2007 végén egy a Hivataltól különálló épületrészben alakítottak ki irodát a családgondozó számára.

Magyarorszákon is hasonló megoldás valósult meg 2009-ben. A Polgármesteri Hivatal melletti épületben alakítottak ki egy több funkciós helyiséget.

Másrészt a technikai háttér is csak úgy valósul meg többnyire, hogy a számítógépek nem kizárólagosan használt eszközök, bár tisztában vagyunk azzal, hogy a lehetőségekhez képest így is kedvező kép mutatkozik.

Igyekezetük és tenni akarásuk a közösségépítő tevékenységben, adományok közvetítésében is megjelenik. Rengeteg programszervezésben vesznek részt.

Applné Illés Andrea
szakmai vezető

Elmontné Popán Ildikó
intézményvezető

Komló, 2010. március 30.

A gyermekjóléti és családsegítő feladatellátás
2009. évi beszámolója

Szászvár Nagyközség Önkormányzata

Vékény Község Önkormányzata

Kárász Község Önkormányzata

Szalatnak Község Önkormányzata

Köblény Község Önkormányzata

Magyaregregy Község Önkormányzata

Máza Község Önkormányzata

Tófü Község Önkormányzata

Egyházaskozár Község Önkormányzata

Hegyhátmaróc Község Önkormányzata

Szárász Község Önkormányzata

Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Szászvár Mikro-körszet Központ
Szászvár, Bányász tér 1.
7349

A gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenysége:

A térségben társulási megállapodás alapján 1998. óta működik **gyermekjóléti szolgáltatás**, ami a 6 társult Önkormányzatok (Szászvár, Vékény, Kárász, Szalatnak, Köblény, Magyaregregy) együttes akarata alapján a 2/2005/I.24/ sz. határozattal 2005. február 1-től **családsegítő szolgáltatással** bővült ki. A Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat tagja a Komlói Kistérségi Többcélú Önkormányzati Társulásnak.

2007. január 1-től indulóan, a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatába integrálódott a szolgálatunk.

A Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás (Komló, Városház tér 3.)- mint alapító – a Komlói Kistérségi Többcélú Önkormányzati Társulás Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat elnevezésű intézményt az 1992. évi XXXII. Tv. 88. §. (3) bek., a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. törvény 4. §-a, valamint a Gyermek védelméről szóló 1997. évi XXXI. tv. 39-40. §-a és az 1993. évi III törvényben előírtak szerinti tartalmi követelményeknek megfelelően alapította, és 2006. december 5-én alapító okirattal látta el.

Az intézmény elnevezése: Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

Székhelye: 7349 Komló, Templom tér 4.

Telephelye: 7349 Szászvár, Bányász tér 1.

Telephely elnevezése: Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Szászvár Mikro-körszet Központ
72/389-163

A működési terület, a szászvári mikro-körszet központ tekintetében: -11 település

Szászvár, Vékény, Kárász, Szalatnak, Köblény, Magyaregregy,

2007. január 1-től csatlakozóan:

Máza, Egyházaskozár, Tófü, Szárász, Hegyhátmaróc,

Ügyfélfogadási rendünk:

Szászvár, Hegyhátmaróc, Máza, Egyházaskozár, Szárász, Tófü, településeken

Varga Edit
családsegítés

Marcsekné Zag Bernadett
gyermekjóléti szolgáltatás

<u>Hétfő</u>	<u>Kedd</u>	<u>Szerda</u>	<u>Csütörtök</u>	<u>Péntek</u>
Máza 8-12-ig	Egyházaskozár 8-10-ig	Máza 8-10-ig Szászvár 13-16-ig	Hegyhátmaróc,Tófü 8-10-ig (kéthetente) Szászvár 13-16-ig	Szászvár 8-12-ig

Gajdos Csabáné

gyermekjóléti szolgáltatás

Bálintné Nagy Zsófia

családsegítés

<u>Hétfő</u>	<u>Kedd</u>	<u>Szerda</u>	<u>Csütörtök</u>	<u>Péntek</u>
Szászvár 8-12-ig	Szászvár 8-12-ig Vékény, Kárász 13-15-ig (kéthetente)	Magyaregregy 9-11-ig	Szászvár 8-12-ig Szalatnak, Köblény 13-15-ig (kéthetente)	Szászvár 8-12-ig

Kéthetente a komlói Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál tartunk megbeszélést.

Szolgáltatunk 7349 Szászvár, Bányász tér. 1. szám alatt található. Tíz helyiséggel rendelkezünk: kettő irodával és egy foglalkoztatóval, egy interjúszoba, egy játékszoba, egy ruhabörze helyiség, váró és WC használata biztosított. Hárman, illetve ketten használunk egy-egy közös irodát, szakmai feladat megosztás szerint, a foglalkoztató helyiségben naponta, délutánonként fogadjuk az érkező gyermekeket. A tárgyi felszereltségünk, munkánk ellátásához biztosított: 3 számítógép, internet elérhetőség, telefon, fax, zárható szekrények, öt íróasztal. A foglalkoztató helyiségben 1 nagy méretű szekrénnyel, 2 nagy méretű asztallal, 12db székkal, játékokkal, kézműves foglalkozáshoz eszközökkel, csocsó asztallal, televízióval, videó-DVD lejátszóval rendelkezünk.

Személyi feltételek:

A 2009-es esztendőben a családsegítő szolgáltatást 8 órás napi munkaidő beosztásban, **Varga Edit pedagógus** (jelenleg szociális munka mesterképzés szakirányú képesítését teljesíti), és **Bálintné Nagy Zsófia pedagógus** (mentálhigiénés diploma követelményét teljesítette) családgyógyozó biztosítja.

A gyermekjóléti szolgáltatás: szakmai vezető és családgyógyozó 8 órás napi munkaidő beosztásban, **Gajdos Csabáné, szociálpedagógus, szociális szakvizsgával** rendelkező szakember, **Marcsekné Zag Bernadett, szociálpedagógus, családpedagógus végzettségű** családgyógyozó biztosítja a törvényben előírt szakmai követelményeknek megfelelően.

Az ellátási terület gyermekvédelmi mutatószámai:

2008. évben

Település neve	Állandó lakosok	0-17 évesek	Alapellátásban + esetkezelésben részesülők	Védelembe vettek
Szászvár	2573	391	40	11
Vékény	161	25	4	
Kárász	365	62	3	
Szalatnak	387	59	6	1
Köblény	274	44	6	
Magyaregregy	799	109	7	4
Máza	1308	199	10	5
Tófü	144	24	3	
Hegyhátmaróc	193	27	1	
Egyházaskozár	843	131	6	1
Szárász	57	6	-	-
összesen	7104	1077	86	22

1. táblázat

2009. évben

Település neve	Állandó lakosok	0-17 évesek	Alapellátásban + esetkezelésben részesülők	Védelembe vettek
Szászvár	2557	382	31	7
Kárász	371	62	4	0
Szalatnak	375	54	9	1
Köblény	264	39	2	1
Magyaregregy	790	101	13	1
Vékény	154	22	3	0
Máza	1309	203	7	8
Tófü	143	25	4	0
Egyházaskozár	831	125	7	1
Hegyhátmaróc	192	29	3	0
Szárász	57	6	0	0
összesen	7043	1048	83	19

2. táblázat

A **gyermekjóléti szolgáltatás** olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, **családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.**

A **gyermekvédelmi törvény** 1997. évi XXXI. tv. 39 -40§ és a 15/1998 NM rendelet-6.-26 § alapján végzi szakmai tevékenységét, valamint a 235/1997 Korm. rendelet alapján létrejövő „Gyermekeink védelmében” elnevezésű adatlap rendszer szolgál a személyes adatok kezelésére, melynek változását 2007. április 1-től bevezettük.

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes és ingyenes.

A **gyermekjóléti szolgáltatás** személyes szolgáltatást nyújtó ellátás, inkább jóléti, mint védelmi jellegű. Lényege, hogy a gyermek speciális jogait védi, a szociális szakma eszközei és módszerei felhasználásával. Meghallgatja a gyermek panaszát, elsősorban igényeket, szükségleteket elégít ki, másodsorban kezel problémákat, (veszélyeztetettség megszüntetése, hatósági intézkedés).

A gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenysége:

1.) A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében folytatott tevékenység:

-Tájékoztatást nyújt a családokat, gyermekeket érintő jogokról, támogatásokról, és ellátásokról, melyek megilletik.

-Segítséget nyújt a gyermeknek, családnak ügyeik intézésében, kérelmek megfogalmazásában, szociális bizottság elé terjesztendő kérelem kitöltésében,

Közvetít más alap-, oktatási és egészségügyi szolgáltatásba a gyermek szükséglete szerint.

A gyermekjólét szolgálat szakmai tevékenységeinek száma 2009-ban

megnevezés	Szakmai tevékenységek száma	Ellátott gyermekek száma
információnyújtás	77	98
tanácsadás	77	98
segítő beszélgetés	77	98
hivatalos ügyekben való közreműködés	77	96
családlátogatás	73	94
közvetítés más szolgáltatásba	77	96
felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel-védelemben vételkor	19	12
Elhelyezési tárgyaláson való részvétel	3	2
Konfliktuskezelés	3	4
szakmaközi megbeszélés	6	0
esetkonferencia	141	66
Adományozás	5	520
Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása	1	1
Fejlesztőpedagógusi ellátás	3	123
összesen	639	1315

3. táblázat

Minden gondozott családnál végzünk információnyújtást, tanácsadást, segítő beszélgetést, ügyeket intézünk, közvetítő más szolgáltatások irányába. A családok otthonában jelenünk meg, segítségünk hához megy.

A konfliktuskezelés új szolgáltatás, mert mostanra sikerült két kollégának szakirányú képesítést szerezni.

Az **adományozás** öt formáját tudtuk a 11 településen biztosítani:

- Ruhaosztás, minden településen.
- GYEA, „mindenki ebédel” programja –melegíthető készétel, 20 gyermeknek egy éven keresztül minden nem iskolai napra szólóan, Szászvár és Máza Önkormányzatok nyertes pályázatát szolgálatunk koordinálta.
- GYEA, EU-s Élelmiszersegély a településen élő teljes lakosságból az alacsony életszínvonalon élők számára. –Szászvári Önkormányzat nyertes pályázatának lebonyolítása volt a feladatunk július és december hónapokba. Kétszer osztottunk száraz élelmiszert, 240 fő részére.
- A Megyei Gyámhivatal kiírása alapján, minden településen, rászoruló gyermekek számára, a nyári szünet teljes időtartalmára, napi egyszeri meleg élelmiszer biztosítását koordináltuk.
- Bútorok adományozása.

A **törvényi változásokat** állandóan figyelemmel kísérjük, internetes fórumokon, napi szinten tudunk információt lehívni. Lehetőségünk van a jegyzőkkel szakmai munkánkat egyeztetni, az Önkormányzatok szociális irodájával együttműködni. Rendszeresen járunk szakmai továbbképzésekre, valamint kérdéseinkkel bármikor fordulhatunk a Megyei Módszertani Gyermekjóléti Szolgálathoz.

Továbbképzéseink:

Drogprevenációs képzés: 2 fő

Rendszeres szociális segélyezettekkel való kötelező együttműködésről továbbképzés Kaposváron.: 2 fő

Gyermekvédelmi módszertani konferencia.: 2 fő

Gyermekjóléti Módszertani Szakmai Műhely: 1 fő

Ügyfeleinknek személyre szabottan, a támogatások komplex rendszerét igyekszünk összegyűjteni, majd az ellátások igénybevételeiben is segítséget nyújtunk ügyeik intézésében, más szolgáltatások igénylésében, közvetítéssel.

Lehetőségünk a szászvári iskolában igénybe venni a **nevelési tanácsadást**, valamint a komlói Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál minden szerdán és csütörtökön délelőtt Golob András gyermekpszichológus fogadja ügyfeleinket, komolyabb probléma esetén a pécsi gyermek-ideggondozóba irányítjuk a rászorulókat.

Jogi tanácsadásban a komlói Gyámhivaltól Dr. Mihálovics Ildikó segítségét van lehetőségünk igénybe venni, küldhetjük panaszosainkat ügyfélfogadásra.

Szászváron kéthetente kihelyezett ügyfélfogadást tart a pécsi, **A Nép Ügyvédje irodája**. A szolgáltatást a szociálisan rászorulóknak ingyenesen kérvényezhetik, ellátási területünkhöz tartozó településeken javasoljuk klienseinknek.

2.) A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében folytatott tevékenység:

A szolgálat rendszeres szakmai kapcsolatban áll a településen működő

- közoktatási intézmények ifjúságvédelmi felelőseivel,
- védőnőkkel,
- gyermekorvossal,
- nevelési tanácsadó szakemberével,
- mint a helyi **jelzőrendszer tagjaként**, írásban tájékoztatva egymást.

Rendszeres szakmai kapcsolatot tart a szolgálat

- a gyámhivatallal,
- rendőrséggel,
- kórházi szociális munkással,
- komlói Gyermekjóléti Szolgálattal,
- jegyzőkkel,
- Baranya Megyei Módszertani Gyermekjóléti Szolgálattal,
- fiatalkorúak pártfogói felügyelőjével.

A Gyermekvédelmi törvény együttműködési kötelezettséget állapít meg a törvény 17 §-ban szereplő szakembereknek. Ennek a jelzőrendszernek kell felismernie és **jeleznie**, ha a gyermek veszélyeztetettségét érzékeli, valamint **hatósági eljárást kezdeményezni**, egymással **együttműködni** a veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése érdekében.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma:

Egészségügyi szolgáltató	3
Ebből védőnői jelzés	1
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	3
Közoktatási intézmény	35
Rendőrség	4
Ügyészség, bíróság	1
Állampolgár	7
Önkormányzat (jegyző)	12
összesen	65

4. számú táblázat

A legtöbb problémajelzést az iskoláktól kapjuk, de jó az együttműködésünk a jelzőrendszer minden tagjával. A jelzések nagy száma érkezik iskolai viselkedés-probléma, iskolai igazolatlan hiányzások, a nem megfelelő gyermeknevelés miatt.

Jelentkező probléma esetén először írásban veszik fel a jelzőrendszer tagjai egymással a kapcsolatot. Amennyiben szükséges, több szakember bevonásával egy adott témára fókuszálva esetmegbeszélést tartunk, a továbbiakban lehetőségünk van a szülő bevonásával esetkonferenciát tartani, amit védelembe vétel előtt, felülvizsgálatkor mindenkor megszervezünk, a megbeszélésekről jegyzőkönyvet készítünk.

Évente minimum 6 alkalommal tematikus szakmaközi megbeszélést tartunk.

2009. március 24-én tartottuk meg az éves szakmaközi megbeszélést, áttekintettük a helyi gyermekvédelem rendszerét. Egyetértettünk abban, hogy továbbra is fontos a problémás

családok esetében az intézmények közötti szoros együttműködés. Hasznosnak tekinthető a fiatalok számára szervezett játékos foglalkozások, javasolt a szolgáltatások bővítése.

A gyermekjóléti szolgálat többéves tapasztalata, hogy a prevenciós tevékenység (a probléma megelőzése) hatékonyabb segítség a gyermekek életvitelében, mint a már kialakult probléma kezelése. Továbbra is úgy szeretnénk szervezni munkánkat, hogy erre nagyobb hangsúlyt fektessünk.

Intézményvezetőnk tájékoztatást nyújtott a TÁMOP 5.2.5 „rendszer szemléletű komplex problémakezelés hátrányokkal küzdő családok és gyermekek számára”, nyertes pályázat programelemeiről, résztvevők köréről.

Kollégánk tájékoztatta a jelenlévőket az elmúlt esztendőben, térségünkben működő általános iskolák 7. 8. osztályosai körében végzett „Attitűd” vizsgálat eredményeiről.

Az „Alternatív napközinkben” napi 8 órában, a munkaügyi központ támogatásával Lakatos Andrea pszichológust foglalkoztattuk.

Feladata volt:

- „Alternatív napközi” foglalkozásait vezette, naponta 12 és 16 óra között. Tanult, játszott a gyermekekkel. Az egész évben tartó programunkban: korrepetálás, kézműves foglalkozás, gyerekekkel, szülőkkel aktuális problémák megbeszélését is végezte. Kiscsoportos foglalkozásainkra maximum 12 gyermekkel tudunk foglalkozni, sajnos nem vagyunk képesek minden jelentkezőt fogadni.

- A szászvári Önkormányzat nyertes pályázatát koordinálta, mely a Gyermekétkeztetési Alapítvány egy évre szólóan, rászoruló gyermekek étkeztetését biztosította. Az Önkormányzat az összköltség 10%-val támogatta a programot. Minden, nem iskolai napon (hétvégenként, nyári szünetben) meleg ételt osztunk 20 fő számára, heti egy alkalommal. Kollégánk végezte a szükséges adminisztrációt, kapcsolatot tartott az Alapítvánnyal.

- Részt vett a Gyea EU- s élelmiszersegély osztásban.

- Segített a TÁMOP-os programok szervezésében, lebonyolításában. (bogácsi kirándulás, színházlátogatások, kirándulások.)

- Koordinálta KEF nyertes pályázatunkat.

Gyermekeknek szóló programjaink:

- **Kaposvári** színházban Lázár Ervin: A kisfiú meg az oroszlánok című darabot néztük meg gyerekekkel, utána pedig étteremben megvacsoráztunk. Iskolabusszal utaztunk.

- **Tavaszi klubdelutánt** szerveztünk, kézműves- és sportprogramokkal.

- **Budapesti** kirándulás: vonattal a Gyermekvédelmi Központ szervezésében: 3D mozi és Vajdahunyad vára -8 gyermekkel

- **Budapest paprikás-krumpli főzőverseny:** 40 gyermekkel (Gyermekétkeztetési Alapítvány szervezése)

- **Szászvár falunapon** vettünk részt, május 1-jén, arcfestéssel.

- **Falunapon (Köblény)** vettünk részt kézműves foglalkozással

- **Focikupa** 8 gyermekkel (Komló egy héten keresztül)

- **Kárászi Hagyományőrző Tábor:** két kolléga a programszervező tagként foglalkozott gyerekekkel, egy héten keresztül.

- **Magyaregregy falunap** arcfestés

- **Pécs mozi:** Harry Potter -augusztusban, Jégkorszak -3 szeptemberben, Rágcsávók - októberben

- **Budapesti** kirándulás 8 gyermekkel (Gyermekvédelmi Központ szervezésében)

- Egyházaskozáron közösségépítő csoportfoglalkozás 2 csoporttal, Kovács Neszta gyermekpszichológussal együttműködve, szeptembertől kéthetente, a tanévben végig.
 - Őszi túra**, kézműves foglalkozás 20 gyermekkel
 - Dohányzás elleni előadás **Egyházaskozáron**.
 - Szalonnasütés Sikondán 15 gyerekkel.
 - TÁMOP 5.2.5 pályázat részeként, tábor:** 50 gyerek, Bogács augusztus 1-től 8-ig.
 - Sikondai tábortalálkozó.
 - Falunap **Köblény**, kézműves foglalkozással, arcfestéssel.
 - **Kárász** röplabda.
 - **Gyereknapi Máza**, (arcfestés).
 - Európai Unió élelmiszersegély** program csomagosztás: 250 fő júliusban, 240 fő decemberben a szászvári iskola tornatermében.
 - **Őszi szünetben** agyagozás, íjászkodás.
 - **Sportnap** Komló KBSK.
 - Karácsonyi ajándékosztásban** segítettünk (Máza)
 - **Ingyenes napi egyszeri meleg étel** biztosítása iskolai nyári szünetben a Baranya Megyei Gyámhivatal megkeresése szerint, **rászoruló gyermek számára**, 54 napra szólóan. Szolgáltatunk besegített 11 település tekintetében.
- Az Önkormányzatok részéről hozzájárulást nem igényelt.

A szolgálatunk tagja a **Komló és Térsége Kábítószerügyi Egyeztető Fórumnak**.

Nyertes pályázatunkból tudjuk gyermekeink programjait anyagilag támogatni, tárgyi feltételeinket bővíteni. A pályázat révén, a FÜGE Deviancia Prevenciók szakemberei interaktív beszélgetéseket tartottak, a Kiss György ÁMK és az egyházaskozári általános iskola hetedik, nyolcadik osztályosai körében.

3) A Gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében folytatott tevékenység:

Családgondozás lehetséges formái: A gondozás lényege: nem hatósági eljárás, hanem szolgáltatás, ezért csak önkéntes alapon együttműködési megállapodással működhet.

Esetkezelés: A jelzést követően egy pár alkalommal történik kapcsolattartás, (ügyek intézése, információ nyújtása, továbbítás) gondozásba vétel nem történik

Alapellátás, gondozásba vétel:

A családgondozó a gondozásba vett gyermekkel szerződést köt minimum félévre vonatkozó célok és feladatok elvégzésére, melyet közösen ellenőriznek, és a kapcsolat tovább vitele, lezárása, vagy hatósági eljárással kezdeményezése lehetséges.

Védelembe vétel:

A gyermekjóléti szolgálat javaslatára, a Jegyző határozattal védelembe vételt rendel el. A védelembe vétel alapja még mindig az önként vállalt együttműködés. Amennyiben a kliens önként nem vállalja az együttműködést, más egyéb hatósági intézkedést kell kezdeményezni. A védelembe vétel azt jelenti, hogy súlyos veszélyeztető körülmények miatt a családból már ki kellene emelni a gyermeket. Azonban az 1997. évi XXXI. tv szerint a gyermeknek joga, a saját otthonában, a saját vérszerinti szülei mellett nevelkedni, és ha valószínűsíthető, hogy ez megvalósítható, akkor az állam a védelembe vétel mellett lehetőséget ad, hogy viselkedési szabályok meghatározásával, a gyermek neveltetése a saját otthonában folytatható legyen. Amennyiben a körülmények súlyossága indokolja, természetesen azonnali kiemeléssel lehet a gyermek jogait védeni.

4., Utógondozás

A gyermekvédelem rendszerén belül a gyermekjóléti szolgálat feladata, az átmeneti nevelésből hazaérkező gyermek utógondozása, segítése a családjába, társadalmi környezetébe visszailleszkedni. Az elmúlt esztendőben, a térségünkben 2 gyermek részesült ilyen ellátásban

A gyermekjóléti szolgáltató tevékenység a kezelt probléma típusa és az ellátott gyermekek száma szerint (tárgyévben)

megnevezés	kezelt problémák száma (egy gyermeknél több is lehet)	ellátott gyermekek száma (fő probléma szerint)
anyagi	66	8
gyermeknevelési	64	3
gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	28	1
magatartászavar, teljesítményzavar	36	12
családi konfliktusok	31	13
szülők vagy család életvitele	61	43
szülői elhanyagolás	17	10
családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális)	16	2
fogyatékoság, retardáció	13	1
szenvedélybetegség	15	5
összesen	347	98

5. táblázat

Előfordul, hogy egy jelzés alapján elkezdjük a családdal, gyermekekkel a családgondozói munkánkat, és később derül ki más, eddig felszínre nem került probléma. Van úgy, hogy minden probléma eredője egy mélyen elhallgatott okra vezethető vissza, (általában anyagiakra). Fő célunk az ügyfél önállóvá tétele, de ez több éves munkánkba is telhet.

A gyermekjóléti és a családsegítő szolgáltatás, több szinten egymást kiegészíti, segíti. A feladatok megoszlanak, elkülöníthetők, de más szempontból jól összehangolhatóak.

Leggyakoribb alapvető probléma a szülők, vagy család életvitele.

A **munkahely hiánya**, a jövedelem nélkülség már nem csak a leghátrányosabb társadalmi csoportokat érinti, szakképzettek, diplomások is belekerülnek ebbe a körbe, akik szégyenként, elviselhetetlen frusztrációként élik meg ezt a helyzetet, hozzáteve a kifizetésre váró számlák okozta feszültséget. Esetükben elmondható, hogy későn fordulnak éppen ezen okok miatt a szolgálatunkhoz.

Az E-ON lehetőséget adott fogyasztóinak, hogy védendő fogyasztók legyenek, a jogosultságot az önkormányzat igazolta. Ha valaki védendő fogyasztó, elmaradt tartozásait részletekben is törleszthet, de sajnos ennek ellenére **több családnál is kikapcsolták az áramot, mert a részletet sem tudták kifizetni.**

A **vízdíjjal** is sok kliensünk gondban van, minden településünkön van több olyan háztartás, ahol szűkítették a vízszolgáltatást.

A családokban, a fentiekben vázolt problémák miatt nő a feszültség, a **családi konfliktusok** száma. Az agresszió **növekedése** is jellemző lehet ezen okok miatt.

2009. augusztusától a kormány bevezette a **krízishelyzetbe került családok támogatását**. Már előzetesen is nagyon sok volt az érdeklődő, aztán pedig számosan jelentkeztek is, ám kevesen tudták, hogy önmagában a megromlott anyagi helyzet, a mindenkit érintő válság **nem elegendő** ahhoz, hogy megkapják ezt az állami segítséget. Nyomtatvány kitöltésében, hivatalos igazolások beszerzésében tudtunk a családoknak segítséget nyújtani a krízistámogatáshoz kapcsolódóan.

Jellemző a családok nagymértékű eladósodása.

A klienseink kaptak **tűzifa felajánlást az önkormányzatoktól** a legnagyobb hidegben, illetve a katasztrófa védelem is figyelemmel kísérte a szükségleteket.

Gyakran halljuk ezt a mondatot is, hogy betegség esetén inkább nem váltjuk ki a felírt gyógyszert, mert nincsen rá pénz. A szakorvosi szolgáltatás is csak utazással érhető el, az utazási költségeket előre kell kifizetni. Az egészségbiztosítási pénztár utólag megtéríti a költségeket, de ez is teher annak, aki egyik napról a másikra él a jövedelméből.

A Gyermekeképzési Alapítvány élelmiszereinek is nagy a sikere. Elmondhatjuk, hogy van olyan gyermek, aki csak most találkozott először egy-egy finomabb étellel. Az idei esztendőben is nyert támogatást Szászvár, Máza, Egyházaskozár, Máza Önkormányzata, 20-20 gyermek számára.

Célunk a jövőben a szabadidős programok, a napközi foglalkozásaink folytatása, esetleg a családi napközi kialakításával. Meggyőződésünk, hogy a gyermeknek a játék, a beszélgetés a legfontosabb, életkorából adódóan. Hasznosabb a személyiségének fejlődésére, mint a szabályok betartására büntetéssel, fegyelmezással való nevelés. Szeretnénk a szülőket is az előbbire ráhangolni.

Szászvár, 2010. 03.08.

Elmontné Popán Ildikó
intézményvezető

Gajdos Csabáné
szakmai vezető

Beszámoló
(2009.01.01. – 2009.12.31.)
Gyermekjóléti Szolgálat
Komló
2009.

Komló Város Önkormányzata az 1997. évi XXXI. törvény értelmében a 48 / 2001. (03.29.) KTH. sz. határozatával, 2001. augusztus 1. óta a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat intézményében látja el a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokon belül a gyermekjóléti szolgáltatást elkülönült szakmai egységben.

Komló Város Önkormányzata képviselő testületének 15 / 2003. (V.6.) Ökr. sz. rendelete tartalmazza a gyermekvédelem helyi szabályait.

Szakmai feladatunkat a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján öt éves szakmai program és éves munkaterv szerint hajtjuk végre.

2007. január 1-től a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás vette át az önkormányzatoktól az intézmény működtetését, így a gyermekjóléti szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján 19 településen biztosítja.

Komló a gesztortelepülés, Szászvárt telephellyé nyilvánította, mikro központként működik.

Szászvár és mikro térségében 11 településen 2 fő szociális munkás látja el a gyermekjóléti szolgáltatással kapcsolatos feladatokat. Erről külön beszámolót készít a mikro központ vezetője.

Komlón 6 szociális munkás egy szakmai vezető irányításával látja el a feladatot.

Mánfa, Magyarhertelend, Bodolyabér, Magyarszék, Liget, Mecsekpölöske tekintetében a feladatot megosztva végezzük a családsegítő szolgáltatással.

A szociális törvény és végrehajtási rendelete megengedi, hogy alapellátás keretein belül a családsegítő szolgálat gondozza a gyermeket, ha ez nem ellentétes a gyermek érdekeivel.

A védelembe vett gyermekek esetében a komlói munkatársak az esetgazdák, az esetfelelős külső munkatársakkal együttműködve látják el a feladatot.

A kijelölt komlói munkatárs kéthetente ügyfélfogadást tart az adott településen, valamint az ügyekben szükség szerint eljár.

A gyermekjóléti szolgáltatást így a törvény szellemében minden településen meg tudjuk jeleníteni, azonban a feladat-ellátás a komlói munkatársak leterheltsége miatt nehézkes.

Az intézményvezetés a helyi polgármesteri hivatal egyetértésével Hosszúhetény tekintetében racionalizálta a feladat-ellátást és 2008. év elejére egy külön két szobából, váróból álló helyiségben még egy munkatárs felvételével, tisztán külön választotta a két feladat ellátását, személyi és tárgyi feltételeinek megteremtésével. Ezzel megfelelően a szakmai követelményeknek.

Magyarországon 2009 elején a Polgármesteri Hivatal udvarán közvetlen a Védőnői Szolgálat szomszédságában egy váróhelyiségből, teakonyhából, mosdóból és egy tágas dolgozó szobából álló helyiség áll rendelkezésre ahol a Családsegítői feladatok mellett a Gyermekjóléti Szolgáltatás is biztosítják.

A Szolgálat telefonnal, fénymásolóval, számítógéppel és a szükséges irodai bútorzattal ellátott, mely biztosítja a zavartalan munkavégzést.

Személyi feltételek:

A gyermekjóléti szolgáltatást végző munkatársak képzettsége a 15/1998.(IV.30.)NM rendelet szakmai követelményeinek megfelel.

2009-ben intézményvezető váltás történt, mert Huckné Schmeller Enikő közös megegyezéssel megszüntette munkaviszonyát. Helyét Elmontné Popán Ildikó vette át, először megbízottként, majd kinevezéssel.

2009. december 31-ei állapot szerint a Gyermekjóléti Szolgálatnál a következő munkatársak dolgoztak:

Név	Beosztás	Végzettség	Kinevezés
Fehér Imre	szakmai vezető	tanító, szoc.szakvizsg.	határozatlan
Márki Viktória	családgondozó	tanító, szoc.szakvizsg.	határozatlan
Zag Zita	családgondozó	szoc. pedagógus	határozatlan
Hohn Réka	családgondozó	szoc. munkás	határozott

Kelemen Petra	családgondozó	szoc. munkás	határozatlan
Kerekes Szabina	családgondozó	szoc. munkás	határozott
Kult Zoltán	családgondozó	szoc. munkás	határozott
Csősz Beáta	családgondozó	egészségtan tanár	határozott
Király Tivadarné	családgondozó	szoc. munkás	határozott
Vargáné Szabó Gabriella	családgondozó	szoc. pedagógus	határozatlan
Poór Zoltánné	családgondozó	szoc. pedagógus	határozatlan

A határozott idejű szerződésű munkatársak az ellátási területen, határozatlan idejű megfelelő szakképzettségű, de gyed-en ill. gyes-en lévő munkatárak helyét töltik be (2009. december 31-én 5 munkatárs).

A vonatkozó rendelet értelmében, részmunkaidőben megfelelő végzettségű pszichológust is alkalmazunk.

A munkatársak az intézmény továbbképzési tervének megfelelően teljesítették, illetve teljesítik képzési kötelezettségüket.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Komló, Templom tér 4. telephelyen található. 2004 júniusától épületen belüli intézmény átszervezés miatt, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat egy épületszárnyba került, így a helyiségeken a két intézmény egység osztozik az alábbi módon:

A Gyermekjóléti Szolgálat (továbbiakban: GyJSz) rendelkezésére áll egy közös előtér, folyosó az ügyfelek várakoztatására, egy társalgó az esetmegbeszélésre, gyermekcsoportok foglalkoztatására, kliensek fogadására kb.: 30 m². Egy ifjúsági klub kb: 30 m² Három dolgozószooba , ahol a családgondozók, asszisztensek, szakmai vezető külön íróasztal mellett ügyeiket intézhetik kb.: 3 X 15 m² . Egy interjúszoba, ahol az ügyfelekkel „intim” beszélgetéseket folytathat a családgondozó, az intézmény pszichológusa, itt fogadja heti kétszer 6 órában ügyfeleit, valamint a Gyámhivatal által kijelölt kapcsolattartásoknak is itt adunk helyet kb.: 15 m² . A GyJSz – nál van az intézményvezetői iroda is kb.: 12 m² . A

munkatársak négy számítógépet használhatnak adminisztrációs teendőik elvégzésére, rendelkezésre áll egy telefonvonal három darab telefontal, és egy telefax, internet hozzáférési lehetőség és munkánkat 2 db fénymásoló gép is segíti.

Hosszúhetény és Magyarország kivételével a külső munkatársak a polgármesteri hivatalokban fogadhatják klienseiket, tárgyi eszközeiket is megosztva használhatják más feladatot ellátókkal.

Szakmai szempontból tárgyi eszközeink mennyisége, minősége kielégítő. Mindössességében elmondhatom, hogy személyi és tárgyi feltételeiben a Szolgálat a feladat teljes körű ellátására alkalmas, a Gyermekvédelmi tv.és hatályos rendeleteinek valamint a szakmai módszertani levelek követelményeinek átlagosan megfelel.

Ellátási terület, lakosságszám mutatói és ügyeleti nyitvatartási rend:

	Komló	Mánfa	Hosszú- hetény	Magyarsz- ék	Liget	Mecsek- pölöske	Magyar- hertelend	Bodolya- bér
Állandó Lakosok	26741	849	3399	1130	446	450	697	273
0-17 évesek	4316	148	656	179	110	78	109	55
Ügyfél- fogatási- rend	H-Cs 8h-10h 13h-15h P 8h-10h	H-Sz- CS 7.30- 15.30	H-Sz 8h-11h 13h-15h Cs 8h-10h	H 8.30- 11.30 Cs 13h-15h	K 15h- 16h Cs 11h- 12h	Sz 9.30- 10.30	H-Sz 8h-15h	-
helye	Komló Temp- lom tér 4	Polg. M.Hiv	H.hetény Fő u. 168	Polg.M. Hiv. GyJSz	Polg. M. Hiv.	Polg.M. Hiv.	Polg.M. Hiv	

Szakmai tevékenység:

A Gyvt. 39-40. § értelmében a gyermekjóléti szolgáltatás négy fő cél elérése érdekében teljesít különféle feladatokat:

1. A gyermek testi- lelki egészségének családban történő nevelésének elősegítése.
2. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése.
3. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése.
4. A családjából kiemelt gyermekek családjukba történő visszahelyezése érdekében.

A fenti négy cél elérése érdekében a szolgálat prevenciós célzatú feladatokat is ellát a **gyermekek veszélyeztetettsége kialakulásának megelőzése érdekében, így:**

- pszichológiai tanácsadást, családterápiás kezeléseket, valamint szakemberekhez irányítást heti hat órában
- ingyenes jogsegélyszolgálatot vehetnek igénybe klienseink havi 6 órában
- A GyJSz szakmai vezetője rendeleti kötelezettség miatt is részt vesz a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában
- A GyJSz jelzőrendszert tart fenn és működtet, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.

Kapcsolatot tart különösen:**(Jelzőrendszeri tagok)**

- a hatósági ügyintézkést végző szociális és gyámügyi szervekkel
- a Polgármesteri Hivatal Szociális Irodájával
- a nevelési-oktatási intézményekkel (együtműködési megállapodással)
- az Országgyűlési és Önkormányzati képviselőkkel
- a területi egészségügyi hálózattal
- háziorvosokkal, gyermekorvosokkal
- a Védőnői Szolgálat (együtműködési megállapodással)
- a Szociális Szolgáltató Központtal (együtműködési megállapodással)
- a területi gyermekvédelmi szakszolgálat (együtműködési megállapodással)
- a Nevelési Tanácsadóval
- a rendőrséggel, ügyészséggel (bírósággal)

- a Vöröskereszttel
- a működő civil szervezetekkel és egyházakkal
- a lakossággal.

A gyermekvédelmi törvény vonatkozó paragrafusa értelmében a gyermekjóléti szolgálat minden év március 31-ig a jelzőrendszer tagjaival áttekinti szolgáltatási területén a gyermekek védelmével kapcsolatos tapasztalatokat és kijelöli a feladatokat gyermekvédelmi tanácskozás keretein belül.

Ennek a feladatnak 2009-ben is eleget tettünk, a jegyzőkönyvet megküldtük az illetékes közigazgatási hivatal gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátorának is.

Prevenációs célzatú tevékenységeink között kiemelt feladat olyan új szolgáltatások bevezetése, amely a hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik életkörülményein pozitív irányban változtat vagy szabadidejük hasznos eltöltésében segítséget nyújt.

Ezeket a tevékenységeket általában az intézmény szervezi s amióta térségi feladatokat is ellátunk, az ott élő gyerekeket is bevonjuk programjainkba.

A programok költségeit kizárólag pályázatokból, adományokból, önkormányzati képviselők felajánlásaiból fedezzük.

2007-ben kezdtük el szervezni „Biztos Kezdet” országos program keretein belül egy helyi klub kialakítását, melyben olyan szocializációs hátrányokkal küzdő kismamáknak nyújtunk szolgáltatást, akik 0-6 éves gyermekeket nevelnek és az elsődleges szocializációjukban hátrányt szenvedtek. Azért fontos ez, mert a kutatások kimutatták, hogy az ilyen hátrányokkal küzdő gyerekek későbbi iskoláskori teljesítményükben is akadályoztatottak lesznek. A program lényege, hogy olyan háttérből irányított, önkéntességen alapuló, önszerveződő tevékenység, ahol az érdekelt szakemberek önkéntes segítséget tudnak nyújtani a rászorulóknak.

A városban és a településeken igényeknek megfelelő számú klub létesítése volna szükséges, sajátos személyi és tárgyi feltételek biztosításával.

A fenti programban 12-15 főnek nyújtottunk szolgáltatást 2007. májusától heti rendszerességgel. 2008-ban hazai támogatásból 2 millió forintra pályáztunk sikeresen, így a klub heti három alkalommal 9h-13h-ig áll az ügyfelek rendelkezésére. A pályázati összegből egy fő klub vezető bérköltségeit finanszíroztuk, illetve a klub tárgyi feltételeit erősítettük.

Jelenleg a klub a Kossuth Lajos utca 115. szám alatt, a Helyi Érték Egyesület helyiségében működik, külön szerződés alapján.

Több éve folyamatosan jelen vagyunk az iskolákban drog és más egészségkárosító szerek, tevékenységek, devianciák kezelésére célzott prevenciós előadásokkal. 2008 elején a KEF támogatásával lehetőségünk nyílt Komló és Térsége összes Általános és Közép Iskolájában felmérni a nyolcadikos és tízedik osztályos gyermekek egészségkárosító magatartásokhoz való attitűdjeit melyből 2009 első negyedében egy kézzelfogható tanulmány készült, amely ajánlásokat tartalmaz az átlagostól veszélyeztetettebb iskoláknak az egészség magatartásokkal kapcsolatos prevenciós beavatkozásokat illetően. Szintén a KEF támogatásával lehetőség nyílt egy ún. „prevenciós munkacsoport” kiképzésére. 14 fő láthatja el Komló és Térségében 2009-től a prevenciós feladatokat, mely a deviáns magatartások feltárását és korai kezelését célozza meg.

Július hónapban egy héten át kispályás labdarúgó bajnokságot szerveztünk, immár hatodszor: „Focival a drog ellen” Kallódó vándorkupa elnyeréséért. A rendezvényen 220 gyermek vett részt. A munkatársak közreműködésével sikerült olyan támogatói háttérrel biztosítani a rendezvénynek, hogy a gyerekek napi ellátását (szendvics, gyümölcs, üdítő) és a torna díjazását teljes mértékben, magas színvonalon fedezni tudtuk.

2009. nyarán is júniustól augusztus közepéig, hetente rendeztünk szabadidős napot, a városrészek alkalmas terein, játszóterein, iskolaudvarain azzal a céllal, hogy a térség unatkozó gyermekeit közösségbe szervezzük és szabadidejük hasznos eltöltésében iránymutatást, segítséget nyújtsunk. (alkalmanként 15 – 30 gyerek vett részt). A tapasztalatokat leszűrve, úgy látjuk, hogy a további években sem térhetünk ki a tevékenység megszervezése elől.

Hagyomány-szerű a Gyerekek nyári pótvizsgára felkészítő korrepetálása is. Az iskoláktól megkapott névsor alapján a tanulókkal felvéve a kapcsolatot, napi rendszerességgel, a készségi tárgyakon kívül minden tárgyból felkészítettük a tanulókat. 30 gyermek vett részt a foglalkozásokon az iskolai visszajelzésekből tudjuk, hogy majdnem teljes sikerrel. Az iskolák nagy része idén is köszönő-levélben ismerte el tevékenységünket.

2009. novemberében a város és a kistérség általános iskola 7-8. osztályos tanulóinak negyedszer is akadályversenyt „Sétáló Ki-mit tud” névvel szerveztünk azzal a céllal, hogy az iskolák diákjai egyrészt megismerjék egymást, másrészt mivel a teljes osztály bevonható volt

a programba, azt akartuk elérni, hogy minden gyermek érezze a saját fontosságát. Az akadályok tulajdonképpen intézmények bemutatását fedték.. Érdekessége a dolognak, hogy az akadályok leküzdését az intézmények területén kellett végrehajtani, így bevontuk a programba a saját intézményünket, a Védőnői Szolgálatot, a Vöröskeresztet, a Múzeumot, a Városszépítők Egyesületét, a Rendőrséget, az Erdészetet és a Tűzoltóságot. Az akadályt adó intézmények is örültek a kezdeményezésnek, mert nekik is érdekük, intézményük életének megismertetése a gyerekekkel.

A programba 360 gyereket vontunk be. A nagy sikerre való tekintettel ez is olyan program lesz, ami évenként ismétlődik.

Célunk, az is volt, hogy térségünk gyerekeit is bevonjuk a programba. Örömről, Egyházaskozár, Szászvár, Magyarszék általános iskoláinak diákjai is részt vettek.

Fontos tevékenységünk, hogy a városban és térségében élő fiataloknak prevenciós programokat nyújtó civil és nem civil szervezetekkel napi munkakapcsolatban legyünk.

Erre többek között kiváló lehetőséget biztosít a KEF, melynek állandó és aktív tagjai vagyunk, és akinek szintén feladata az intézményközi szervezettség fejlesztése.

2008 őszén sikeresen pályáztunk az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretein belül a TÁMOP- 5. 2. 5, A gyermek és fiatalok integrációs programjai gyermekvédelmi komponensében.

A program célja, hogy a családban élő és a Gyermekjóléti Szolgálat klienskörébe tartozó 10 év feletti csellengő gyermekek és családjaik komplex megsegítését szervezzük, azért, hogy a csellengő fiatalok és családjaik problémáinak feltárásával és kezelésével a fiatalok visszaintegrálhatók legyenek a normál rendszerű iskolai oktatásba. Komló és Kistérségében 80 gyermek és családja a célcsoport (37 szülő).

A támogatás mértéke: 19.286 000 Ft

A program 2008. decemberétől-2009. decemberéig tartott.

A 80 gyereket és 37 szülőt a kistérség településeiből, létszám és probléma arányos felosztás szerint vontuk be a programba. A bevont fiatalok heti rendszerességgel vettek részt pszichoterápiás és személyiségfejlesztő csoportban. A családok minimum 4-szer 2 órás családterápiás ülésen vehettek részt. A fiatalok osztályfőnökeivel, ifjúságvédelmi felelőseivel heti rendszerességgel tartottuk a kapcsolatot. A célcsoport drámapedagógiai és fejlesztőpedagógiai ellátásban is részesültek. A családgondozók intenzív családgondozással az

egész év folyamán a fiatalokban és a szülőkben a motiváció fenntartását voltak hivatottak ellátni.

A Belső Tűz Egyesület együttműködési megállapodás alapján a célcsoport tagjait bevonták szabadidős programjaikba, illetve egy speciális számítógépes program segítségével egyéni fejlesztést is biztosítottak a tanulási zavarokkal küzdő fiataloknak. Egész évben havi rendszerességgel szerveztünk a gyerekeknek szabadidős tevékenységeket, melyek általában hétvégén (péntek délután vagy szombaton) zajlottak.

Így több alkalommal focizhattak a KBSK műfüves pályáján, Kárászon röplabdázhattak, a városi sportcsarnokban, kosárlabdázhattak, az uszodában úszhattak. Szászváron megismerkedhettek a fazekasság fogásaival. Több alkalommal vittük őket Pécsre moziba, egynapos országjáró kirándulásokra (Budapest, Eger, Visegrád). Itt a Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központtal való együttműködésünk kapcsán felhasznált egyéb kedvezményekkel a programon kívüli gyerekeket is bevonhattuk. 2009 augusztus 1-től 8-ig az Eger melletti Bogácson táborozhatott 40 gyermek és 20 szülő, ahol rendkívül tartalmas programokkal tettük feledhetlenné részükre ezt az időt (élményfürdőzés, kirándulások, egri város nézés, vár látogatás, stb.). Fontos célja volt a tábornak a szülők és a gyerekek érzelmi kapcsolatrendszerének megismerése és pozitív irányban történő változtatása. (életmód tábor) Mindezt azért tettük, mert hittünk abban, hogy a pályázati kiírásban vállalt feladatunkat (miszerint a célcsoport 80%-át sikeresen reintegrálhatjuk a normál rendszerű iskoláztatásba, hogy a csellengést a célcsoportnál visszaszoríthatjuk, és, hogy a foglalkozások hatására az egyéb devianciák is csökkennek) teljesíteni tudjuk.

A pályázat kiírói feltételrendszerének megfeleltünk, a részbeszámolóinkat elfogadták, a vállalt feladatainkat maradéktalanul teljesítettük.

Egy olyan módszer birtokában kerültünk, mellyel a deviáns viselkedést produkáló gyerekeket- a jelzőrendszer hatékony működtetésével, meglévő személyi és tárgyi adottságainkkal- programinkba tudjuk vonni, s még időben tudjuk korrigálni a gyerekek viselkedését azért, hogy az általánosan elfogadott normarendszer szerint tudjanak élni és érvényesülni.

A vidéki gyermekjóléti szolgálatok egész évben aktívan részt vesznek preventív szabadidős programok szervezésében. Ebben segítségükre van a Polgármesteri Hivatal, valamint a helyi szervezetek.

Közösségi programok, prevenciós tevékenységek:

Mánfa:

Résztvétel a TÁMOP – 5.2.5.-ben

Gyermekfarsang, locsolóbál, Fut a Mánfa, gyermeknap, kihívás napja, nyári táborozás, játszóház(min. 2 alkalommal), Mikulás járás, karácsonyi csomag osztás kirándulások(Mecsextrem park, veszprémi Afrika állatkert, Árpádkori templomhoz,) Mozi és színház látogatások, foci kupa Komlón, Gyermekkarácsony Komlón.

Hosszúhetény:

Résztvétel a TÁMOP – 5.2.5.-ben

Ruha adomány gyűjtés, Talicska tologató olimpia, egészségnap mozi és színház látogatás, kreatív műhely, teaház , véradó napok szervezése.

Magyarszék, Mecsekpölöske, Liget:

Résztvétel a TÁMOP – 5.2.5.-ben

Ruha és élelmiszer gyűjtés, kézműves foglalkozások, gyermeknap, akadályverseny.

Magyarhertelend és Bodolyabér:

Résztvétel a TÁMOP – 5.2.5.-ben

Kirándulások, táncklub, farsang, Március 15-ei ünnepély, Húsvéti kézműves műhely, sport vetélkedő, Október 23-ai ünnepély, Mikulás műsor, Adventi kézműves műhely, karácsonyi ajándékkészítés, karácsonyi hangverseny, karácsonyi ünnepély,

A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- a Családsegítő Szolgálattal napi munkakapcsolatban állunk, mely a kliensek egy részének együttgondozását jelenti
- a Védőnői Szolgálattal, mivel a 0-5 éves korú gyermekek, valamint a várandós kismamák veszélyeztetettségének megszüntetése kiemelt feladat, óhatatlan a napi együttműködés, melyet írásos formában rögzítettünk. (Együttműködési megállapodás). A várandós kismamák gondozása az egyben együttgondozást is jelenthet, de a családgondozó ilyen esetben mindig konzultál az illetékes védőnővel. Az óvodákkal, iskolákkal való kapcsolattartásunkban 2001.08.01. óta változásokat kezdeményeztünk. Így minden családgondozó két- három intézmény állandó koordinátora ami az állandó napi kapcsolattartást célozza meg, valamint 2002. októberétől a GyJSz munkatársa heti rendszerességgel fogadóórát tart a nevelési és oktatási intézményekben. Ezt a lépést az indokolta, hogy a jelzések kb. 70%-a a nevelési-oktatási intézményekből érkezik, s nem csupán az iskolai hiányzások okán, hanem gyermekbántalmazás, szülői elhanyagolás, egyéb abúzusok területéről is. Nem titkolt célunk az, hogy az iskolákba, óvodákba „belopjuk” a szociális munkát (iskolai szociális munka). Fenti rendszeresség eredményezte azt, hogy a pedagógusok ifjúságvédelmi felelősök, intézményvezetők együttműködési hajlandóságot mutatnak a gyermekeink védelme érdekében s mára együtt gondolkozhatunk a prevenciós megoldásról.
- a szülőknek sok segítséget nyújtunk a iskolaválasztásban, abban, hogy a gyermekük képességeiknek megfelelő képzésben, a megfelelő helyen vegyenek részt.

Nagy gondot jelentett számunkra a helyettes szülői hálózat működtetése. 2004 augusztusában a Pécsi Ifjúságért Alapítvány pályázat útján nyert támogatást helyettes szülői képzésre. A Gyermekjóléti Szolgálat delegált egy házaspárt a képzésbe, így 2004 decemberére két kiképzett helyettes szülő él Komlón. 2005 első félévében megpróbáltunk ellátási szerződést kötni velük, hogy elkezdődjön a szolgáltatás. Sajnos mivel nevelőszülői tevékenységet is ellát egyikük, így a Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ kifogása miatt a szerződéskötés megghiúsult. 2008-ban szintén toboroztunk helyettes szülőket, így Komló és Kistérségéből 16 főnek nyújtottunk tájékoztatást és ajánlottunk ingyenes képzési lehetőséget, mely Budapesten a Fehér Kereszt Alapítvány szervezésében valósult meg 2008

őszén. A jelentkezőkből 4 fő képzését fogadta el a szervező, ebből 2 fő (egy házaspár) végezte el a helyettes szülői képzést. A házaspár egyik tagja a munkatársunk aki szándékai szerint két éven belül szeretné is az ellátást végezni (jelenleg azért nem, mert kisbabát vár).

2009-ben nem volt lehetőségünk az ellátás szervezésére, az is igaz, hogy az ellátást egy esetben vette igénybe egy szülő a fogyatékos gyermeke számára, akinek megfelelt a pécsi Ifjúságért Alapítvány szederkényi férőhelye.

Mindazonáltal úgy látjuk, hogy a helyettes szülői ellátást a nevelőszülői üres férőhelyek terhére is meg lehetne valósítani, ha a Baranya Megyei Szakellátás vezetése erre együttműködési lehetőséget adna. 2010 folyamán ennek átgondolására van reális esély.

Az azonban határozottan kijelenthető, hogy az átmeneti elhelyezés kistérségi hiánya miatt, igény esetén egyszer sem fordult elő a szakellátási formák kényszerű igénybevétel (ideiglenes elhelyezés, nevelésbe vétel).

2008. 02. 15-től megkezdte működését a Kistérségi Családok Átmeneti Otthona, így az átmeneti ellátást igénylő családoknak tudjuk a szolgáltatást ajánlani.

2009-ben Komló és kistérségéből 16 gyermeket 7 családból delegált a szolgálat.

A CSÁO -val a kapcsolatunk írásbeli megállapodás alapján, a törvényi előírásoknak megfelelően, a szakmai szabályok betartásával történik.

A gyermek testi- lelki egészségének családban történő nevelésének elősegítése miatt és a családjukból kiemelt gyermekek családba való visszahelyezése érdekében:

2001.08.01-től a törvényben meghatározott kötelezettségeink szerint járunk el, így a Gyámhatóság felkérésére részt veszünk az átmeneti nevelt gyermekek családi körülményeinek felülvizsgálataiban, ezen gyermekek családját is alapellátásban gondozzuk. A fenti cél elérésének érdekében kapcsolatot tartunk a Gyermekvédelmi Központ illetékes családgondozójával, nevelőszülői tanácsadójával, gyámmal és a gondozóhellyel.

2009-ben 98 átmeneti nevelt gyermek családjával tartottuk a kapcsolatot (a családok száma 63).

A komlói Gyermekjóléti Szolgálat ötlete alapján a bolyi GyJSz-tal és a Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központtal összefogva, a Munkaügyi Minisztérium támogatásával, életmód tábor szerveztünk olyan családok részére akiknek átmeneti nevelt gyermekeik vannak.

2008 júniusában a Sikondai Ifjúsági táborban öt napot tölthetett el 35 fő, akik előzetes egyeztetések után kerültek kiválasztásra.

A tábor célja, az volt, hogy a családokat és gyermekeket erősítsük a kapcsolattartásukban ill. azt vizsgáltuk, hogy ezen családok gyermekei milyen módon kerülhetnek ki a szakellátás rendszeréből.

Ez a kezdeményezés (amelyet országos szakmai érdeklődés kísért) arra is jó lehetőséget adott, hogy a szakellátás és alapellátás szakembereinek együttgondolkodását, együttműködését erősítse.

A szervezésben és lebonyolításban a komlói GyJSz példaértékű munkát végzett valamint komló város Polgármesteri Hivatala is nagymértékben hozzájárult a program sikeréhez.

2009-ben is delegáltunk 3 családot és 5 átmeneti nevelt gyermeket. 3 gyermek esetében a táborozás volt az utolsó átmeneti nevelésben töltött napok, mert a tábor után a gyerekek közvetlenül haza mehettek.

A fenti program sokat segített abban, hogy a gyerekek végleg haza kerüljenek.

Új kezdeményezés az is, hogy évente több alkalommal (2009-ben 6-szor) a szakellátásban élő gyermekek és az alapellátásban a Gyjsz által gondozott gyermekeknek közös kirándulásokat szervez a két intézmény, így a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek is olyan élményekhez jutnak a Gyermekvédelmi Központ által felajánlott kedvezményekkel, amelyeket egyébként a szülők anyagi körülményeik miatt nem tudnának finanszírozni. Eljuthattak Budapestre a Csodák Palotájába a Terror Házába az Állatkertbe, Veszprémbe, Visegrádra, Egerbe.

A GyJSz elsődleges feladatai között szerepelteti a családokkal történő gondozási tevékenységet.

A gondozási tevékenység a szociális munka alapelveire, módszertanára épülő gondozási folyamat, mely történhet önkéntes alapon alapellátásban, hatósági alapon (jegyzői hatáskör) kötelező jelleggel a védelem alá vont gyermekek családjainak esetében. A gyermekjóléti szolgáltatás bármilyen formája azonban ingyenes az igénybevevő számára.(Gyvt.)

Az egyéni/családi esetkezelések alkalmával a családgondozók a hozott probléma mellett nagy figyelmet fordítanak a kliens nem delegált problémáira is, s együtt tervet készítenek a megoldásra.

Az átmeneti nevelt gyermekek esetében kiemelt feladat volt a gyerekek gondozási helyükön való meglátogatása, a család gondozása, a kapcsolattartás folyamatos biztosítása érdekében és a veszélyeztető problémák leküzdése miatt.

A 251/2006.(XXI.6.) Kormányrendelet törvényi kötelezettséget is ró a szolgálatra.

A Gyermekjóléti Szolgálat gondozási tevékenysége Komló és térségében:

A térségi települések gondozási tevékenységének adatai, a mellékelt térségi beszámolókból is megtalálhatók. A táblázatok alatti megjegyzések kisebb eltérésekkel rájuk is vonatkoznak.

2009.01.01- től 2009. 12.31 –ig

2. táblázat

A gyermekjóléti szolgálat gondozási tevékenysége

	Komló	Mánfa	H.-he tény	Magyar- szék	Li- get	Mecsek- pölöske	Magyar herte- lend	Bodolya- bér
Állandó lakosok	26 741	849	3 399	1 130	446	450	697	273
0-17 évesek	4 316	148	656	179	110	78	109	55
Alapellátás	78	11	5	5	30	6	9	7
Védelembé vettek	62	2	26	2	5	1	0	0
Utógondozottak	0	0	0	0	0	0	0	0
Átmeneti neveltek	98	5	8	1	3	1	2	0

Megjegyzések a 2. táblázathoz:

Az utóbbi két évben a védelembe vett gyerekek aránya megnövekedett, a többi ellátotthoz képest. Oka a súlyos magatartászavarokból adódó teljesítményzavar, illetve iskolai problémák.

Megnövekedett a szabálysértést és bűncselekményeket elkövető kiskorúak száma.

3. táblázat

A Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenységeinek száma

Sorszám	Megnevezés	2008.12.31. összesen	
		Komló	Komló mikro
1.	Információ	438	126
2.	Ügyintézés	354	185
3.	Segítő beszélgetés	249	126
4.	Továbbküldés (más int.)	70	23
5.	Egyéb	32	17
6.	Családlátogatás	603	203
7.	Elhelyezési tárgyaláson részvétel	22	7
8.	Felülvizsgálati tárgyaláson részvétel	92	12
9.	Esetmegbeszélések	37	12
10.	Örökbefogadással kapcs.intézkedés	5	3

Komló mikro:

Mánfa, Magyarhertelend, Bodolyabér, Magyarszék, Liget, Mecsekpölöske, Hosszúhetény.

Megjegyzések a 3. táblázathoz:

- A megváltozott KSH. Adatkérés miatt a fenti táblában az adatok gyerekenként csak egyszer szerepelnek, az évközi szakmai tevékenységek tényleges száma a fentiek többszöröse. A táblázatból inkább az szűrhető le, hogy az önkéntes alapon működő szolgáltatások a kliensek szempontjából milyen súllyal bírnak. Az információ, ügyintézés, segítő beszélgetés nagy száma és egyéb tapasztalati tényezők alapján is elmondható, hogy klienseink iskolai végzettsége, mikro társadalomban elfoglalt helye (izolációs hatások), a makro társadalom összefüggéseinek ismerethiánya miatt nagyfokú segítségre szorulnak. Hosszú gondozási folyamatnak kell eltelnie ahhoz, hogy egyáltalán a kliens alapvető szükségleteihez hozzájusson még akkor is ha neki felróható okból (pl. hanyagság) kerül problémás helyzetekbe.

Ezzel magyarázható az a tény is, hogy gondozási eseteink nagy számban hosszú lefolyásúak (akár több év is lehet), mert a gyermekek veszélyeztető tényezői tartósan állnak fent (pl. szülői elhanyagolás, gyermekintézménybe beilleszkedési nehézség, anyagi, megélhetési, lakhatással összefüggő problémák stb.).

- Szakmai tevékenységünk szerves részét képezi a gondozási eseteink ügyében különböző szintű döntések meghozatala. Ezeket általában a GyJSZ javaslatára a hatóság kezdeményezi, de a döntés előkészítés miatt is szükség van a jelzőrendszer tagjaival folytatandó eszmecsere. Mivel a kliensek életében sokszor sorsdöntő változást hoz egy-egy intézkedés (pl. családból való kiemelés), ezért az intézmény szakmai vezetése 2001.08.01 e-óta nagy hangsúlyt fordít az esetmegbeszélések számának növelésére a döntés előkészítés kapcsán. Célunk hogy minél körültekintőbb vizsgálat előzze meg az intézkedéseket, úgy hogy az ügyben érintett intézmények, személyek vállalják saját szakmai, személyi felelősségüket.

4. táblázat

A Gyermekjóléti Szolgálatok új gondozási eseteinek száma a kapcsolatfelvétel módja szerint 2009-ben

Sorszám	Megnevezés	Kapcsolatfelvétel száma	
		Komló	Komló mikro
1.	Önkéntes	1	1
2.	Szülő által küldött	7	3
3.	Saját intézmény által	34	12
4.	Jelzőrendszer által küldött	35	13
5.	Együttműködésre kötelezett	13	6

Megjegyzések a 4. táblázathoz:

- A jelzőrendszer által küldött jelzés alapján felvett kapcsolatok számából (4. sor) kiemelném, hogy a jelzések 70%-a nevelési oktatási intézményekből, 20%-a a Védőnői Szolgálat által érkeznek hozzánk.

5. táblázat

Gyermekjóléti szolgáltató tevékenység a kezelt probléma típusa szerint

Sorszám	Probléma típusa	2009. 12. 31.	
		Komló	Komló mikro
1.	Anyagi (megélheti, lakhatással összefüggő stb.)	261	112
2.	Gyermeknevelési	177	56
3.	Gyermekintézménybe beilleszkedési nehézség	112	28
4.	Magatartászavar, teljesítményzavar	181	136
5.	Családi konfliktus (szülők egymás közti, szülők-gyermekek közti)	104	32
6.	Szülők vagy a család életvitele	196	198

7.	Szülői elhanyagolás	73	43
8.	Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális)	37	18
9.	Fogyatékoság, retardáció	28	13
10.	Szenvedélybetegségek	38	7
11.	Problémák száma összesen (1-10.sorok)	1207	643

Megjegyzések a 5. táblázathoz:

Fenti táblázatban is az adatok egy-egy gyermek fő problémájára fókuszál, itt is a trendekre érdemes figyelni, amelyek évek óta nem változnak.

- Jól látható, hogy a Szolgálatot felkereső kliensek életvezetési nehézségei öt problémacsoport köré rendeződnek (anyagi, magatartászavar- teljesítményzavar, a szülők/család életvitele, családi konfliktusok, gyermeknevelési).

A kérdés az, hogy vajon az anyagi megélhetési gondok tartós megléte kumulálja-e a magatartásbeli, a szülők vagy a család életvitelén belüli, a családi konfliktusok nagy számát vagy az utóbbi problémacsoportok hatnak olyan irányban, hogy a családon belüli rendellenességek eredményeznek tartós anyagi-megélhetési gondokat.

- Sajnos a tartósan gondozásba vett családoknál az öt problémacsoport együttesen áll fent, így veszélyeztetve a családban élő gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi épségét.

A fenti táblázatok figyelmes tanulmányozása révén megállapítható, hogy a családgondozók igen széleskörű, életbevágó problémák megoldásán fáradoznak a családokkal.

Nemcsak fizikai, de folyamatos szellemi, érzelmi erőforrásokat is igényel ez a munka, ami a személyiség nagyfokú elfáradását, károsodását is eredményezheti, ha nem fektetünk nagy hangsúlyt munkatársaink mentális kondícióinak folyamatos karbantartására.

Ezért fontos, hogy munkatársaink folyamatos, a szakma módszereit, specialitásait tanító képzéseken, konferenciákon vegyenek részt. A 2008-as évben sikerült pályázati támogatással egy konfliktuskezelő tréningen nyolc munkatársunknak részt venni, így a mediáció alapjairól 40 órás képzésben részesültek, mely módszert napi munkájukban hatékonyan tudják alkalmazni. 2009-ben is minden munkatársunk részt vett valamilyen speciális módszert átadó

tanfolyamon. A Baranya Megyei Módszertani Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett szakmai műhelysorozaton folyamatosan részt veszünk.

A szociális problémák súlya a folyamatos team-munka létét követeli meg, ezért a heti esetmegbeszélések nélkülözhetetlenek.

Komló, 2010. március 16.

Elmontné Popán Ildikó
intézményvezető

Fehér Imre
szakmai vezető